

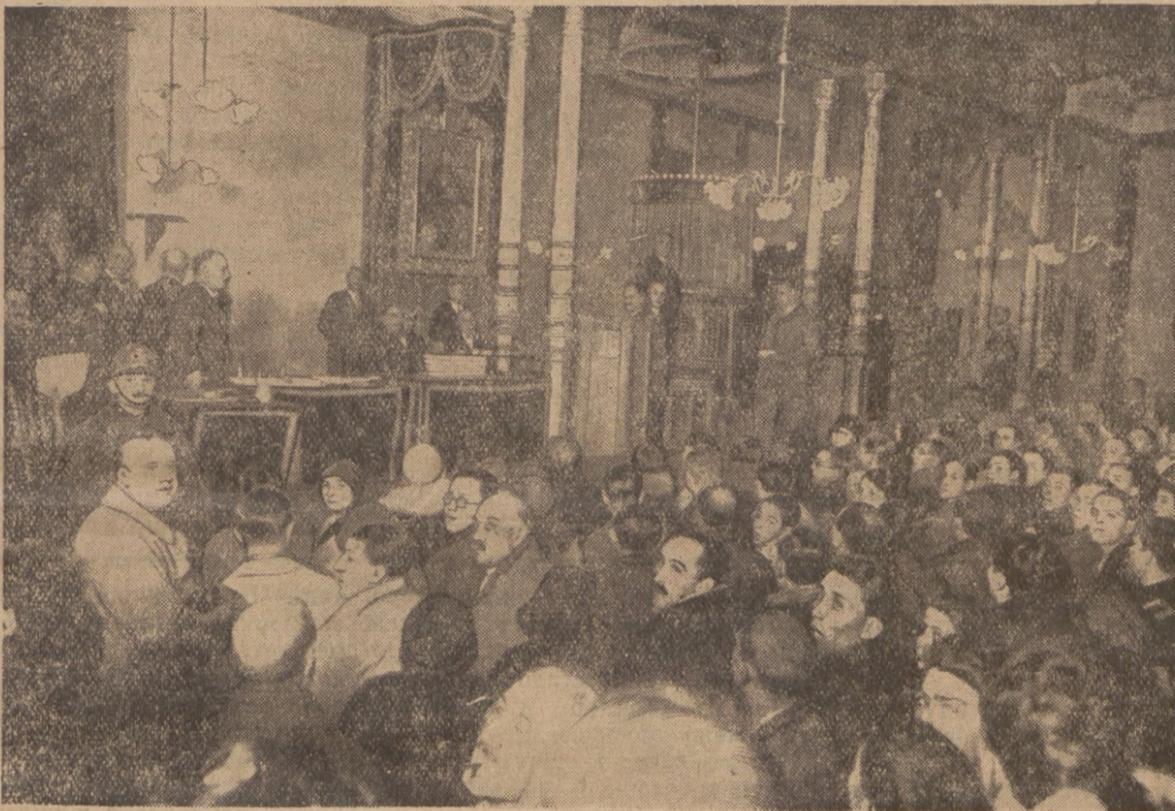
НОВИЙ ЧАС

5 (763) Пятниця 17 січня 1930. Рік 8-ий.

Ілюстрований
популярний часопис
— Виходить що другий день —

Передплата в краю:		АДРЕСА:	
Місячна	2'70 вол.	„НОВИЙ ЧАС“	
Чвертьрічна	8— вол.	Львів, Боїмів 4.	
Піврічна	16— вол.	Телефон 30—13	
Річна	30— вол.	П.Н.О. Варшава 152-604	
За кордоном:			
Річно 6 ам. доларів або їх вартість в іншій валюті.			

Сліпе щастя...

Мабуть кожна й найрозумніша людина має наклін і гін до газарду, бо це „вроджена жилка“, яка ґрунтується просто на природнім людським оптимізмі, вірі в сліпе щастя. Тільки, що в різних людей та віра різно виявляється, в деяких потонула й розгубилася в практичних обрахунках, не вірити в щастя, тільки в — свою волю, а в других доходить до фаталізму і — звичайно руйнує тих людей. Гра в кости, гра в карти, рулетка, і всякого роду лотерії — були відомі в різних виді споконвіку — і є відомі досі. Кожний любить „провокувати“ своє щастя, любить „живити надією“. З усіх родів „гри на щастя“ все таки найменше ризиковна і доступна є клясова лотерія, яку многи держави „удержавнили“ і устроїли її так, що мимо того, що „другий лос виграє“, держава має з неї великі зиски. З давен давна існує така лотерія і в Іспанії і в цій „Національній Лотерії“, якої лоси є дуже дешеві, беруть участь всі стани іспанського народу з вродженою тому народові пристрасстю. Що кілька місяців відбувається в Мадриті „головне тягнення“, при якому є присутні сотки тисяч „лотерійників“, від міністра почавши а на замітачеві вулиці скінчивши. На ілюстрації бачимо власне таку „трогаючу“ хвилю, коли сліпе колесо щастя крутиться, а людські очі палають нетерплячкою і надією. Хто виграє, той тішиться, а хто не виграє, той — грає дальше... Та іспанський скарб заробляє на тім інтересі рік річно по 20 мільонів, (рахуючи на пол. золоті).

ЕРА ЮЗЕФСКОГО

Кожний польський міністр внутрішніх справ є рівночасно керманічем польської політики у відношенні до непольських народів, а до українського зокрема і спеціально. Керманічем не тільки свого ресорту. Під його компетенцію підпадає цілість політики — освітньої, господарської а навіть релігійної. Така вже усталилася система в польській дійсности і треває вона від самого початку по сьогоднішній день. І буде вона тревати до того часу, доки на порядку дня пол. політики буде „розв'язання“ української і білоруської квестій. Себто, польський міністр внутрішніх справ буде „генерал-губернатором“ укра-

їнського народа під Польщею до того часу, доки треватиме стан, зафіксований фактами і договорами. Тому інтересною для нас є кожна зміна на становищі „генерал-губернатора“, а остання зміна спеціально.

На місце генерала Складковського здецидованого ворога всякого самоврядування, фанатика „сильної руки“ у відношенні до всіх, а українців зокрема, покровителя регіоналізму, який мав остаточно довести до цілковитого „змішання“ українців з поляками у регіональних організаціях так господарських як суспільно-політичних — прийшов п. Юзефскі.

В чому заключається зміна?

Попередній „генерал-губернатор“ — це вояк і приклонник військових прийомів. Новий, як він сам себе очеркнув — практик. Українську квестію випрактиковував він спершу як міністр в українській державі в часи Центральної Ради, згодом в польським міністерстві внутр. справ як шеф відділу, що займається спеціально того рода справами, як українська, а останньо як воевода волинської землі. Значить: на „генерал-губернатора“ кваліфікації першорядні, таких не мав ще ніхто з його попередників.

І ми знаємо п. Юзефского. Не раз і не два мали ми нагоду ре-

струвати його тактичні ходи на терені Волині, зафіксувати експерименти, переведжені там за губернаторства п. Юзефского. Але при аванзі не зашкодить узмістовити собі засади політики п. Юзефского в українській квестії. Отже: Волинь і взагалі північні українські землі не сміють підпасти під вплив Галичини — розполітикованої і національно вже надто свідомої. Натомісць на Волині треба витворити специфічне українство, яке моглоби зовсім добре зміститися в рамках польської державної рації. Оце „юзефінське“ українство можна назвати „українством в пісні“. Навіть не в письмі. Бо школи на Волині з кількома виїмками — польські. Але співати українські пісні на різних офіційних приняттах — це корисне і побажане. „Нове“ українство мусить бути позбавлене всяких політичних елементів.

Дурне в заложенню? Очевидно, так. Але проба не завадить. І пущено в рух машину. З Варшави спроваджено неофіційних „Унерівців“ з Певним на чолі і дано їм завдання: Ви маєте бути тамою, яка українство зведе до „українства пісні“. „Українська Нива“, „Рідна Хата“ чорні кави, спільні паради і т. д. і т. д.

Перший виступ волинського практика на пості міністра внутр. справ був доволі характеристичний. Говорячи про українську справу п. Юзефскі заявив в сторону україн. послів; „переробити Волинь на четверте воевідство „Малопольські“ вам не вдасться“.

Богатомовна фраза...

На тлі цього висказу львівська „Газ. Поранна“ бе на алярм. Якто? — пише вона — то Сх. Галичина це якийсь заражений організм, який треба ізолювати, а не ратувати? І дефініює: „Якщо Волинь має бути вільною і безпечною від токсин, витворюваних хоробливим націоналізмом Українців з Сх. Галичини, треба і лічення зачинати від Сх. Галичини. Це є аксіома“.

Повна рація. І ми не сумніваємося, що так і буде. Ера Юзефского не означає тільки ізолювання Волині від Галичини. Ера Юзеф-

ЛІКАР

Др. Роман МОГИЛЬНИЦЬКИЙ

переніс свою канцелярію з вулиці
Супіньського на вулицю —
Міцкевича 11.
напроти церкви св. Юра у Львові.

ского зазначитися спробою перенесення „волинських прийомів“ на терен Сх. Галичини. Волинські „специ“ йдуть на нас...

Але... Не такі то вони страшні, як їх малює уяві їхніх авторів. Пережили панщину, пережиємо й якусь конституцію. Українства Галичини і Волині до етнографізму не вдається звести вже нікому. Але треба приготуватися, що в еру таких спроб ми увійшли зі зміною у пол. міністерстві внутр. справ.

Д. Палів.

Др. Евген Дурделло

бувший лікар загр. клінік

Спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики

Львів, Потоцького 11. Тел. 65-87

Ординує від 8:30—11 і від 14—18 по пол.; в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце, вапофор, діатермія, криотерапія. Сепараткові печкальні. 1995

Ще про опира з Дісельдорфу

Оноді була поширена в Берліні й Варшаві вістка, що голосним опиром з Дісельдорфу має бути знаний німецький письменник Ганс Гайнц Еверс, автор повісти „Альравне“.

Найновіші вістки з Відня доносять, що на одному з передмість тогож міста найдено трупа молодої жінки, замордованої в подібний спосіб, як жертви опира з Дісельдорфу. Віденська поліція почала енергічне слідство, бо є переконана, що опир з Дісельдорфу перенісся тепер до Відня.

Нові подвиги політичних банкрутів

(На маргінесі діяльності панів Макаренка і Швеця)

В нашій суспільности підносяться доволі часто нарікання на нашу політичну еміграцію, чується закиди, що вона не виконує тих завдань, що повинна, ані не відгравляє тої ролі, яку відгравали політичні емігранти інших народів. Приглядаючись роботі та поведінці деяких людей з еміграції, муситься признати правду тим закидам. Що більше: деякі з них не то що в нічому не допомагають українській справі, але своїми виступами та потягненнями наносять більше шкоди, чим користі. Розуміється, що цього не можна узагальнювати. Є деякі наші емігрантські осередки, в яких праця йде. При тому дається за примітити цікаве явище, що в тих місцях, де наша політична еміграція є найменша, там праця

відносно до сил, що стоять до диспозиції, йде куди краще, як там, де кишить від наших емігрантів. Зразковим прикладом такої корисної праці являється Італія, Бельгія та Литва. Гірше представляється справа в других місцях де наша еміграція доволі численна, там потворилися табори, чи навіть групи, що взаємно себе поборюють, інтригують серед своїх та чужих, словом балаган в якому всякі політичні пройдисвіти, підшиваючись під українське імя, чи з глупоти, чи ради шкурних інтересів роблять такі потягнення, які компромітують наш український рух, і кидають колоди під ноги тим, що дійсно з ідейних мотивів хочуть українській справі помочи. Маю тут на думці

нашу еміграцію в Франції та Чехословаччині.

Недавно появились доволі різкі слова на адресу виступів політичного авантюриста псевдо. гетьмана Полтавця-Остряниці. Кілько шкоди наніс той політичний авантюрист українському імені в Баварії, не хочу тут розводитись. Скінчилось на тим, що Полтавець скомпромітований до решти покинув з двома, чи трома такими як він авантюристами Німеччину і подався в Париж, щоби там в новому середовищі шукати для себе наживи.

Нічо не є більше заразливим, як глупота — сказав один старинний філософ. Не минуло багато часу і Полтавець знайшов достойних наслідників тим разом на чеському терені і то в особах вже з більше колись авторитетним іменем, а саме в бувших членах Директорії — панові Макаренкові та Швецеві. Міг видавати Полтавець грамоти як великий гетьман України, чому не може пан Макаренко писати наказів як член Директорії, може знайдуться теж такі наївні, що на таку вудочку дадуться зловити.

В одинадцятиліття наших визвольних змагань задумали ті оба панове ущасливити українську еміграцію малим зшитком на сім сторінок з п'ятьома наказами в імені... Директорії УНР. Можна було вправді ті накази, а з ними і пана Макаренка брати з комічного боку, або як вислід хвороби, спричиненої довгою еміграцією, і пе-

Немила пригода радянського дипломата

Новоіменованого, радянського дипломата в Лондоні, Сокольникову стрінула немила пригода. Згідно з прийатою формою Сокольников, обнявши свій уряд звернувся до провідника дипломатичного корпусу, еспанського посла маркіза Мері дель Вель з проханням познайомити його з всіма чужими послами та представниками, акредитованими при англійським уряді. Маркіз Мері прийняв ввічливо радянського представника, запевнив,

що зробить все, що до нього належить, але заявив рішучо, що в ніякому разі не подасть йому руки. Розуміється, що на таку не милу заяву маркіза, Сокольникову не лишалося нічо иншого, як відвернутися та відійти. Всеж таки, не зважаючи на цю обиду Сокольников не міг відмовитися від услуг маркіза Мері, та мусів за його посередництвом познакомиться з чужим дипломатичним корпусом у Лондоні.

ПЕРЕДРУК ЗАБОРОНЕНИЙ

Роберт Гай

Біла примара

(Докінчення.)

II

Новена зразу не злюбив Лентера, як тільки доля звела їх до купи, як рядовиків 3-ої сотні старшинської школи в Х.

Найбільше драгувала його, ця просто рафінована холоднокровність Лентера.

Лентер почував безмежну нехоть до військової служби. Він часто зводив перепалки зі старшинами, котрі викладали військовому мудрість, особливо ж з поручником Бахом і цей, нікуди правди діти, часто-густо капітулював перед ним.

Все ж таки Лентер сповняв бездоганно обовязки рядовика 3-ої сотні старшинської школи в К. Це вдавалося йому виключно завдяки цій холоднокровности. Як не як, то підстаршини й старшини часто ст вляли його як зразкового жовніра другим до наслідування.

Новена ж ревнував його й добачував у його флегмі зарозумілість та позерство.

Третя сотня з напруженою тривою ждала на вістку кому доведеться з черги повнити службу дижурного жовніра.

Коли ж денний приказ звідомив усіх, що її повнитиме рядовик Лентер, то це втішило найбільше Новену.

— Попався голубчику! На твоїй шкурі випробуємо правдомовність твого язика — радів Новена.

Він задумав за всяку ціну дискредитувати Лентера, а ось і трапилася добра нагода.

Новена калькулював: — коли Лентер побачить на власні очі білу примару, (а побачить її напевно, голубчик сизий!) то кермуючись своєю зарозумілістю нікому про це не скаже. Навпаки, він скаже, що нічого не бачив. Проте — робив підсумок Новена — треба його підстерегти й бути свідком його холоднокровної постави супроти білої примари. Тоді вже ніяк не викрутиться!

III

Столик дижурного жовніра стояв під стіною на коридорі лише декілька кроків від дверей жовнірської світлиці, в якій між иншими спав Новена. Коли-ж він прихилив ухо до дверей, то було доволі добре чути, що діється на коридорі.

Новені вельми хотілося спати, проте він переборював охоту до сну й терпеливо кунав біля дверей окутавшись у теплий плед.

Він почував себе вповні добре мимо свого, доволі не вигідного становища під дверима, бо ж насолоджувався думкою, що десь там на коридорі дрижить в обіймах жаху перед невідомим Лентер.

Новена ж чув докладно, що Лентер від часу до часу постогнує біля свого столика.

Глянув на свій ручний годинник. Фосфоризована вказівка лежала на 12 г...

Хоч Новену від появи „білої примари“ ізолювали двері, то всеж таки через декільки вагітних грозою хвилин йому стало моторошно. Там на коридорі діялося вже без сумніву щось несамолюбне.

Щораз частіше линули звітіль придурені стони й зітхання Лентера.

Новена з острахом передирився думкою крізь двері й дивився на скорчений жахом сілуєт Лентера, що виднів у ореолі блідого світла нафтової лампи.

А там з глибини коридора шкірилася жахлива темінь.

Ось він глянув у фатальне вікно. А з нього, наче з гирла ночі виринає...

Новена швидко заплющує очі...

Проте біла примара підносить йому повіки й спровола стискає, давить горло.

А тут стає так тихо... так тихо... Він забуває вже про свій плян і хоче що сили голосно визвати Лентера...

Але його язик дубіє й він даремно силкується.

Знечевя лунає на коридорі придурений оклик Лентера:

— Мій Боже!.. Мій Боже!..

Новена чує різкий гук, неначе щось залізне вдарило об долівку, а там осувається неприяменний на долівку.

Він ще туманно почував, як ледяним серпанком налягає на нього жахлива біла примара.

Лентер хотів було ввійти до світлиці та двері не подавалися. Тоді він напер сильніше й почув, що посуває щось у глибок світ-

лиці. Через хвилину тендіте світло сірника впало на вид неприяменного Новени. Лентер потрусив його сильно за плечі й цей спровола розплющив очі.

— Біла примара?! — промирих. — Яка біла примара — посміхнувся ніяково Лентер. Новена прочунав цілковито й підвівся.

Він засоромився й розказав усе щиро Лентерові.

— Всеж таки — спитав укінці — всеж таки не розбираю, чого ти заедно тоді постогнував і кликав: „Мій Боже“, — врешті той гук...

Лентер тепер з черги засоромився.

— Та це я, знаєш — сказав заходився біля одної важкої хрестикової загадки. Я кликнув — мій Боже! — на radoцах у хвилині, коли мені повезло її розгадати. Тоді то й кріс висунувся мені з рук і наробив зайого бешкету.

— Отже таки ти взяв кріса — зрадив Новена.

— Осторожність ніколи не шкодить — посміхнувся Лентер.

Лентер явився добрим товаришем і не розказав нікому про глупу пригоду Новени.

Згодом виявилось, що „біла примара“ була „trick-ом“ відомого характерника, родом з 3-ої сотні, рядовика Умая.

Що до рядовика Берека, то цей ніколи не згрівив відвагою, мимо свого семітського походження.

Про це пізніше 3-тя сотня, не раз і не двічі мала нагоду пересвідчитися.

А біла примара залишила з того часу 3-тю сотню в спокою.

йти до порядку дня, оскільки б ті виступи не компромітували українського імені та не творили одного звена в ланцюгу впрост шкандальних потягнень тих політичних банкрутів. Що ж міститься в тім зшитку, спитає зацікавлений читач? На першій сторінці пишеться, що „члени Директорії“ хочуть зберегти пам'ять героїських вчинків української армії та задумують видати „ювілейний хрест“, „ордени“ і завести книгу, реєстр лицарів - ветеранів і героїв. Не має найменшого сумніву, що Україна мала багато лицарів, які проливали свою кров в обороні батьківщини. Ті лицарі не потребують одначе признання зні від пана Швеця зні пана Макаренка. В критичних хвилях, коли ті лицарі кровавились на полях бою, не було коло них ані пана Макаренка ані пана Швеця. Ті два пани сиділи в той час у Відні та роздумували не над методами, як боротьбу з ворогами українського народу усилити, але над тим як добути для себе гроші, здепоновані Українською Народною Республікою в австрійських банках, на підставі берестейського договору. Геройські подвиги і заслуги Української Армії оцінить історія, оцінює вже тепер власна суспільність, а примазування до тої армії людей, що по суті річі з армією нічого не мали спільного, політичних банкрутів і політичних трупів плямить тільки те її чисте ім'я правдивих українських борців і героїв.

В другому листку того зшитка признають собі, пан Макаренко і Швець, право іменування старшин чи підношування на вищі ступені. Ростуть як гриби на дощі, нові полковники і генерали з Божої ласки та милости пана Макаренка.

Але діяльність п. Макаренка і Швеця не обмежується тільки до „внутрішньої“ політики. Про свою „обнову“ як Директорії вважали вони за вказане повідомити різні уряди з просьбами дуже подібними до тих, що їх розсилає Полтавець-Остриця. Сором палить лице читаючи їх. Більше як що инше компромітують такі панове українську справу за кордоном, унеможлижуючи працю тим чинникам, що ведуть працю не ради прожиття, але живуть, щоби працювати для нації.

Промовити до амбіції тих людей — безуспішно. Бо амбіції вони не мають. Остається їх тільки поборювати. І для добра справи їх конче треба побороти. С.

Стоматолог-дентист

Др. Степан ДМОХОВСЬКИЙ

6. член Поліклініки дентистичної у Берліні

Львів, Сикстуска 35. Тел. 79-72

Презиційна техніка дентистична. Корони порцелянові. Штучні зуби на плитках кавчукових, золотих і сталевих (Крупна нержавіюча сталь). Апарат Рентгена.

197

Радіографічна комунікація між Англією і Німеччиною

В Лондоні відчинено радіографічну образкову комунікацію між Англією і Німеччиною. З того приводу німецький і англійський міністри почт обмінялись фотографіями й поздоровленнями. В найблищому часі має бути відчинене радіографічне передавання фотографій між Прагою і Берліном.

ЦАРИЗМ І БІЛЬШОВИЗМ

В боротьбі проти московської держави керується український нарід, не клясовими, а національно-державними кличами. Державна самостійність є основним правом і найвищим домаганням кожного народу, і коли він хоче жити, він повинен боронити свою незалежність без огляду на соціальний склад держави, яка нищить його незалежність.

На превеликий жаль, ця засада не є ще загальним добром всіх українців, на жаль не всі вони бачать державні цілі Московщини і клясове ество більшовизму. Тому не зашкодить здати собі справу з того, в яким відношенні стоять сучасні володарі Московщини до своїх царських попередників і куди прямує розвиток більшовизму, тягар якого несе на собі Україна вже десятий рік.

Хибно було б дати себе звабити зовнішньою подібністю царського та більшовицького ладу. Засоби політичного панування у обох справді тіж самі: бюрократія, військо, поліція. Царська бюрократія була вправді краще вишколена, військо було більш дисципліноване, натовість „охранка“ не мала того значіння для удержання держави, що „черезвичайка“ та ДПУ. Але це лише державні засоби їх панування які лише почасти характеризують істоту більшовизму на Україні.

Досліджуючи істоту більшовизму треба звертати особливу увагу на те, щоб відокремити її від позо-

ру, який більшовики, свідомо чи несвідомо, — це має тут меншу вагу, — пильно розбудовують від початку свого утворення. Уява і позір в межах Радянщини остільки переважають дійсність і стоять в такій гострій суперечності до неї, що ціле життя там для стороннього глядача здається химерним фантомом, наслідком тяжкої суспільної психози. Але це знов таки лише позір, в дійсності ведуть більшовицькі керівники свою акцію на Україні на основі докладного, але в ґрунті річі цілком хибного обчислення. Їх помилка, кажучи загалом, полягає в тім, що вони прикладають до України московську мірку.

На Україні пописуються більшовики дуже радо при кожній нагоді своєю цілковитою протилежністю до царизму. Цілком неслухно. Вони не є протилежністю царизму, навіть в Московщині. Пролетарська держава, яку за всяку ціну хочуть інсценувати більшовики, могла бути лише протилежністю, запереченням надмірно розвинутого капіталізму, якого навіть більших початків не мала царська держава. Росія в момент революції до тогож по відокремленню Польщі була також далеко від капіталістичної держави, як Ленінізм від Марксизму. Таким чином більшовики вже з місця не могли бути пролетарським урядом.

Запереченням царизму був, як відомо, московський лібералізм і

соціалізм марки Керенського; запереченням вправді таким нікчемним, що воно могло лише нару місяців триматися проти більшовицької навали. Але історично і в ґрунті річі більшовизм є запереченням кволого московського лібералізму.

Лібералізм був протиставленням до царизму, а більшовизм протиставленням до лібералізму і об'єднанням обох, вищим щаблем розвитку царизму.

Нечуване своєю кількістю скупчення державної влади в руках керівників більшовизму мало своїм наслідком її кардинальні якісні зміни в напрямку дальшого льогічного розвитку державної влади царизму.

Раніш ніж робити дальші висновки відносно розвитку більшовизму, треба виразно зазначити, що зазначений вгорі органічний розвиток більшовизму відбувся в межах самої Московщини і був принесений в готовій формі на Україну, знеможеною тягарем чотирохлітньої війни.

Більшовизм є так, як і царизм специфічним витвором історичних, соціальних, а передусім національних умов московського життя. Щоб зрозуміти органічний, спадщинний зв'язок більшовизму з царизмом, не можна забувати, що царизм і абсолютизм, самодержавіє і єдинодержавіє не теж саме. Московський абсолютизм скінчився владивою з смертю Миколи не Другого, а Першого. Скасування кріпацтва відломало й вістря суспільної піраміди, яке творив до того часу цар. Велика площина навколо нього дала місце для олігархії (можновладства) що ріжнілась від попередньої двірської кліки тим, що не була залежна виключно від самої особи царя. Скасування кріпацтва, якого вимагала, як відомо, передусім економічна конечність держави, ускладнило в значній мірі керівництво нею й витворило основу бюрократичної касті з групою олігархів на чолі, скріпленою віковою інституцією московської монархії.

Визиск селянства, передусім українського селянства, та горівчаний монополіт витворили на десятки років господарську основу реформованого царизму. Кволий промисл і торг позбавлені до тогож політичного заступництва від самого початку були залежні фінансово у високій мірі від уряду.

Перша революція започаткована в значній мірі російськими поразками у війні проти Японії змінила дуже мало відносини у Московщині. Небезпека польського та українського сепаратизму кинула московські революційні та опозиційні групи в обійми царату. Війнаж змішала всі московські партії в спільнім шовіністичнім захопленні.

Другу революцію викликали перемоги осередніх держав у всякім разі в значно більшій мірі ніж діяльність московських революціонерів. Найменше причинилися до її вибуху саме більшовики, яких переслали як коштовних бацілів в заплъомбованих вагонах „поглиблювати“ революцію. Поглибивши її до суспільного дна вони перебрали відразуж головне історичне завдання царату: зібрання „руських“ земель і по чотиролітній війні виконали його лише відносно України. (Дальше буде).

ОСИП СТЕФАНОВИЧ

Раніше **РОМАН ЗУБИК**

Львів, вул. Галицька ч. 16.

ПОРУЧАЄ:

**ковдри,
коци**

і полотна

у великому виборі.

На мужеські одіння

вовни краєві і англійські

Собор православної церкви не відбудеться?

Справа з Собором прав. церкви, який має відбутися в лютні ц. р. замотується. Синод прав. церкви розписав вибори членів Собору та поробив всі приготування на підставі засадничої згоди мін. віроісповідань на скликання собору. Мін. заявив, що остаточне рішення в цій справі западе по предложенні пляну праці собору.

В міжчасі предложено мін. віроісповідань плян праці, а рівночасно видано інструкції що до виборів. На це міністерство заборонило си-

нодові вести підготовчу працю без попереднього дозволу мін. Дозвіл до цього часу не надійшов. Натомість адміністрація на місцях одержала інструкції, щоби не допускати до виборчих зборів. Знов митрополит Денис наказав переводити вибори, опираючись на постанови, що на збори в церквах не треба дозволу адм. властей.

Істнує отже явний конфлікт між пол. владою і Синодом прав. церкви. Чи в таких умовах Собор відбудеться, це більш як сумнівне.

„Нечуване нахабство українських боївкарів“

Під таким наголовком пише львівська „Газета Поранна“ про те, що польська преса дістала найнижше число „Сурми“, органу У.В.О., в якому вміщено статтю про „Східні Торги“. В статті — як реферує Г. П. — У. В. О. заповідає нові револьверові та бомбові замахы на найблищих „Східних Торгах“, бо стоїть на становищі, що „Східні Торги“ збанкрутували економічно

і мусять збанкрутувати й політично. Автор статті підчеркує, що на перші С. Т. приїхав начальник держави, а потім президент, але перелякані замахами вже більше не показалися. Замість них приїздили міністри і чужі достойники. „Сурма“ заповідає, що й вони вже не будуть приїздити, бо Торги, що є „польською шопкою“ мусять зникнути з овиду“.

Шеф Армії Спасення

По війні дуже поширилося американське релігійно-філантропійне товариство т. зв. „Армія Спасення“. На світліні бачимо нового шефа Армії Спасення Гіджінса wraz з дружиною.

Замах

на бельгійську королівську пару

Французька поліція впала на слід плянованого замаху на життя бельгійської королівської пари. Поліція арештувала італійського анархіста, в якого найшла велику кількість пропагандивної літератури та вибуховий матеріал. З матеріалів, знайдених в арештованого виявляється, що заговорники задумували виконати замах на поїзд, яким повертала бельгійська королівська пара з Риму до Брюсселі.

Крім згаданого анархіста поліція арештувала ще кількох заговорників. Всі арештовані перебували у Франції під фальшивими назвками.

Д-р Шахт виїхав до Гаги

Президент німецького державного банку д-р Шахт виїхав до Гаги. Він хоче взяти участь в переговорах в справі оснований міжнародного репараційного банку.

Жидівський відділ у київському університеті

При факультеті професійної освіти київського ІНО відкривають відділ суспільнознавства з жидівською викладавкою мовою. Відділ будемоати 2 підвідділи: соц.-історичний та літературно-лінгвістичний.

„MROZOL“ Госецького

Масць на відмороження

Reg. Min. Здр. ч. 28.

Запобігає відмороженню, лічить рани від відмороження та усуває сверблячку кінчин. 2154

Від автономної країни до чеської колонії

Культурна праця на Закарпатській Україні

Вся культурна праця на Закарпатській Україні ведеться під патронатом так зв. шкільного реферату, тобто краевого шкільного Управління, що тепер є осередком чехізаторів. З початку цей реферат викликав враження, що він широко бажає піднести культуру Закарпатського українського населення — так само як і у шкільництві.

Зробити школу як найпрístupнішою через притягнення до неї українських учителів із Галичини й В. України та допущення українських шкільних підручників. Але пізніше показалося, що вся ця культурна робота робилася на те тільки, щоби нічого не зробилося. Побіч читалень „Просвіти“ і т. зв. „руських читалень“, котрі заклала без жадної централі група русофільської „Русскої Землі“, зачав шкільний реферат закладати „з уряду“ т. зв. „руські читальні“ (виразно з одним „с“, мовляв — ні тверда, ні м'яка читальня). Ці читальні були найбільше протеговані, бо це були організації „автохтонів“, то є таких, що не хотіли знати „Української Просвіти“, ні „руських читалень“. Тим читальням давано гроші, книжки і всякі полекші.

Коли однак все таки „Просвіта“ зачала виказувати значний зріст числа читалень (котрі, правда, часто на основуючих зборах кінчали свою діяльність, бо ними централь майже не цікавилася, а уряди ставилися холодно), тоді шкільний реферат постарався, щоби з боку

„руських“ повстало їх культурне товариство. І в р. 1923. основано т. зв. „культурно-просвітительное общество ім. Ал.Духновича“ під головуванням старого здитинілого священника Сабова, сильного автохтона, котрий дав себе натягнути „руским“ і дав свою фірму. Секретарем став др. Пішта Фенцик, дуже комічна фігура на Закарпатському культурному полі, але дуже мило бачена урядовими кругами, бо це громило всього українського. Молодий піп, др. теології. Хоч говорить тільки по мадярськи, а по славянськи страшним воляпком, що має бути „істинно русским“, вважає себе авторитетом у мовному питанні. Ділетант-дірігент завзято організував „руські“ хори, які скоро саме через неспосібність дірігента розліталися. За допомогою спорідненого губернатора Бескида скоро зумів Фенцик добути порядні „посібія“ для общества й воно бистро почало рости.

І за 1 рік це общество начислило більше членів і читалень, чим „Просвіта“ за 4 роки. Дійсно читалень воно „зorganizувало“ багато. Бо всі „руські“ читальні перейшли на статуті общества, шкільний реферат із легким серцем передав свої „руські“, декілька перейшло навіть з статутів „Просвіти“, zorganizувалося декілька нових — і число поважне, але все майже пришло вже опихане. А до того як не закладати читальню, коли все можна дістати даром і ще й зажити

слави великого патріота, що „трудиться на культурному полі“? Даютъ безплатно відразу таблицю з написом читальні, печатку, готову бібліотеку, платити вкладок не треба — то чомуб не заложити? „Просвіта“ вимагає справити усе коштом читальні, ще жадає і вкладок, а ці мало що ще грошей не доплачують. Те саме, що з читальнями, було і з членами „общества“. Ходив колись в Ужгороді такий добрий, характеристичний жарт. Питається хтось Фенцика, кільки общество Духновича має членів. — 550.000 — випалює Фенцик. — Як то, звідки ви взяли аж таке число? — дивується питаючий. — Візьміть каже Фенцик — усе руске населення Підкарпатської Руси і Пряшівщини, відійміть тих кілька тисяч членів „Просвіти“ і маєте число членів общества Духновича. Цей жарт це найкраща відбитка кожного часного нахабного й агресивного виступу Фенцика.

З одного боку крайна деморалізація села через давання читальням усього, з другого засипування села „руською“ макулятурою аж до ординарного пасквилью на все українське в формі т. зв. „Народного катехізму“, врешті вимагання від усіх урядів аж до міністерств здержання допомоги „Просвіти“ оце праця москвофілів під патронатом „безпартійного“ губернатора та чехізаторського шкільного реферату. Це общество дійшло навіть до того, що під іменем Сабова Евмена випустило граматику, написану одним із професорів московського пражського університету та проти постанови пражської академії, що Закарпатське населення є українське, домагалося обовязково введення цієї граматики до всіх шкіл. Колиби це було залежало від ужгородського реферату, то грамика булаби введена, але міністерство таки граматики не апробувало.

Перед роком зігнав шкільний реферат усі товариства, що працюють над культурним піднесенням, у т. зв. „Освітній Союз“, якого головою вийшов Фенцик. Як то він „працював“ та як йому за це „дякували“, писали ми недавно в статті про збори того Союзу.

Взагалі шкільний реферат веде таку політику: „І ти, чоловіче, маєш рацію, і ти, жінко, маєш рацію“. З одного боку шкільництво чехізує, з другого потрошки підпірає „народовців“, а всею силою допомагає позашкільну освіту русифікувати. В читальнях, а тепер громадських бібліотеках, доповнюваних шкільним рефератом, знайдете твори усіх московських класиків, знайдете майже цілого Аверченка, Толстого, Тургенева, Лермонтова, Арцибашева й інших так дуже мовою й змістом селянам зрозумілих, котрі нерозрізані лежать і припадають порохом. Але не знайдете нічого українського. Бо фонетиці немає доступу до сільських бібліотек.

Щож на це все „лояльні народовці“?

Лаються й кивають пальцем у чоботі. Всю безсилю лють зганяють на лайці на Коханого, землячка, що з наказу з Праги веде ось

З Польщі

Соймові комісії радять

По 10-місячних фєрїях сойм почав працювати, покищо в комісіях.

Відбулося перше засідання конституційної комісії, тепер найважливішої і найцікавішої. Бо відомо, що зміну конституції поставлено як „шлягер сезону“. Є два проекти зміни конституції, Одинки і лівці. Підчас коли проект одинки йде в напрямі скріплення влади президента, обмеження прав сойму і знесення посольської незайманости, проект лівці передвиджує поширення прав сойму, знесення сенату і т. п. Значить оба проекти йдуть в зовсім протилежних напрямках. На комісії референти обох проектів уосновували їх і на цьому засіданні закінчилося. Що далі вийде з конституційного борцу справді невідомо.

На бюджетовій комісії закінчено бюджет мін. внутр. справ. Внесок пос. Целевича на відкинення цілого бюдж. мін. внутр. справ очевидно відкинено. Рівнож відкинено внесок п. Целевича на счеркнення диспозиційного фонду у висоті 6 міль. зол., який згідно з словами мін. Юзефского має піти на боротьбу з „вивротовою“ роботою. Минулого року соймова більшість счеркнула була цей фонд. Тим разом пол. лівця заявила, що буде голосувати за дисп. фондом у висоті 3-ьох міль. (замість 6), заохо-

чена до цього гарними словами нового мін. про аполітичність адміністрації і інші блага.

Над бюджетом мін. рільних реформ і рільництва говорив з Українців пос. Хруцький і Луцький.

Пос. Хруцький поставив внесок на счеркнення 100000 зол. призначених на допомогу осадникам. Проти цього внеску голосували всі польські клуби.

Цей факт доказує зайвий раз, що у відношенні до Українців у польському соймі є тільки одна польська партія — нерозривний союз усіх пол. клубів.

Ах той Зайнфельд

Сензація, що її героями є Зайнфельд, телефон і розмова між Бартлем і президентом дає милу тему для різного рода пресових роздумувань. Між іншими на сторінках „Газ. Варшавської“ пр. Моравські визначний вшепольський діяч розповідає про „чорний габінет“, який цензурує листи, а на доказ наводить, що всі листи писані до нього дістає ушкодженими. І свої міркування закінчує так: „Підійдеш до телефону, то тебе підслухують, пише до тебе приятель, то тебе контролюють — нема то як жити в незалежній Польщі“.

Видавництво „Рекорд“ в Коломиї
П. К. О. 153.933.

Видання власні:

- Григорченко: „Підручник лічення звірят“ опр. в пол. 30—зол.
 - О. Франко: „Перша україн. - практична кухня“ опр. в пол. 27-50
 - М. Ковалюк: „Як стати багатим“ —30
 - Григорченко: „Ветеринарний Зільник“ 1—
 - А. Чайковський: „Аристократ“ опов. —60
- Театральні:**
- П. Франко: „Марко Спотикайло“ комедія 2—
 - „Заздрісні“ комедія —80
 - П. Ярославич: „Чортеня“ 1-50
- В друку:**
- О. Данченко: „Новітні Чорти“ 2-00
 - А. Чайковський: „Четверта Заповідь“ повість
 - „В чужім гнізді“ повість
 - „Олюнка“ повість

Має на складі чужі видання: для читалень і любителів книжок комплетує цілі бібліотеки і дає на догідні сплати, купує і бере в комісії цілі наклади. — Для книгарень догідні усліва. — Провадить діл польських і німецьких книжок. 2159

таку „культурну“ чехізаційно-русіфікаторську „працю“. На одному засіданні, коли всі присутні обурювалися на те, що не купується жадних книжок фонетикою для громадських бібліотек, сказав голосно з обуренням теоретик і провідник „народовецької“ культурної політики, котрий сам у Празі вибивав поклони, а в Ужгороді „робить опозицію“. „Ба ці не найдеся дякий молодюк, аби тому паскудникови поломив кості?“ Але чому ці „молодюки“ мають аж так обурюватися та ставати на оборону українства, коли той самий пан, котрий безперечно виступ такого „молодюка“ зараз скапіталізувавби (як скапіталізував свій навіть передвоєнний патріотизм) коли цей пан проповідує крайню лояльність і годувє молодюків своїми шкільними підручниками й газетою, писаними етимологією й тарабанщиною?!

На закінчення варто згадати, що шкільний реферат видає для культурно-освітніх рад по округам (їх щось 12) місячник „Зоря“. Хоч реферат признав уже для шкіл етимологічний правопис Волошина без „йор“ (ъ), то „Зорю“ друкує собі Коханий своїм окремим правописом і з „ъ“.

— 0 —

Д-р Вірт є доброї думки

Німецький міністр для окупованих країв д-р Вірт заявив, що німецько-французькі переговори в справі безпеки виконання пляну Юнга є на добрій дорозі. Представники обох делегацій дійшли в засаді до порозуміння. На цій підставі мають зійтися правники німецької і французької делегації, щоби нарадитися над сформульованням спільної резолюції в цій справі.

— 0 —

Світи покидають все-світній поштовий уряд

З Москви повідомляють, що со-вітський уряд постановив виступити з всесвітнього поштового союзу.

— 0 —

Проти червоного терору на Великій Україні

Протест лекторського персоналу Української Господарської Академії в ЧСР

Лекторський персонал Української Господарської Академії в ЧСР ухвалив 14-го грудня 1929-го р. в справі масових арештів на Україні резолюцію-протест, в якій докладно засовує нищення України через московських комуністів і останню нагінку на українських діячів. Резолюція кінчиться:

Тому ми, члени лекторського складу Української Господарської Академії в ЧСР, незалежно від ріжниць наших політичних переконань, однодушно і найрішучіше протестуємо перед цілим світом проти цих нелюдських способів нищення культурних сил нашого народу. Ми віримо, що світова громадська думка, яка завжди рішуче засуджувала

прояви будь-якого терору, і в даному випадку зверне свою увагу та категорично запламує цей новий замах червоного терору на Україні, що прямує до задущення культурно-творчих сил українського народу. Ми переконані, що українські культурні працівники, під більшовицьким режимом суцї, не дадуть себе залякати новими переслідуваннями і надалі будуть невинно працювати над розвитком національної культури та ширенням її серед поневолених мас українського народу.

Слідують підписи професорів, доцентів, лекторів, асистентів і професорських стипендіатів.

— 0 —

Протест селянства й робітництва Тустанович

Українське селянство і робітництво Тустанович зібране на вічу дня 22-го грудня 1929 р. однодушно протестує перед цілим культурним світом проти московського терору та масових арештувань на Великій Україні.

Засилає дружний привіт і співчуття катованим Братам, що мучаться по московських тюрмах і льохах чека.

Протест українських організацій і громадянства в Гребенові і Зелемянці

Товариства: „Просвіта“, „Сокол“, Кружок „Рідної Школи“ та ціле Громадянство Гребенова і Зелемянки якнайрішучіше протестують проти російського терору на Великій Україні проти арештувань визначних українських діячів та взагалі Українців - націоналістів. Пятнують всякі прояви більшовицької акції,

Виповідає безпощадну боротьбу всім запроданцям і наймитам Москви.

Ззиває всіх Українців до безпощадного поборювання преси, що стоїть на услугах комуністичного імперіялізму (Рада, Праця, Нові Шляхи, Сельроб, Вікна, Земля і воля і ин).

(Слідують підписи).

Тустановичі, дня 22 грудня 1929 р.

Конференція в Газі --- твердим оріхом

Конференція в Газі, що займається справою воєнних відшкодувань, радить в сильно піднесеній атмосфері. Найтящим питанням, яке має порішити ця конференція, це справа безпеки, що Німеччина виповнятиме свої зобовязання. В цій справі відбувся цілий ряд офіційних і півофіційних нарад представників поодиноких держав, головно Франції та Німеччини.

Як відомо Франція домагається, щоби на випадок невиконання зобовязань зі сторони Німеччини, держави б. антанти мали можливість перевести поновно окупацію німецьких територій. Проти цього виступає рішучо Німеччина, і в ніякому разі не хоче погодитися на таке поставлення справи.

В останньому часі представники Франції і Німеччини погодилися на це, щоби міжнародній трибунал справедливості в Газі рішав про це, чи Німеччина не виповнила зобовязання з причини господарських труднощів, чи з причини злої волі. Та всеж таки представники обох згаданих країв не порозумілися досі, що мало би статися на випадок, якщо гагський Трибунал признав би один чи другий випадок. Загально сподіються, що справа ця не буде остаточно поладжена в скорому часі тому, що між домаганнями одної та другої сторони в ційже справі існують великі розбіжності.

Сензаційна заява Бесідовського

Недавно відбувся в Москві процес проти б. урядовця радянського посольства Бесідовського. Московський суд засудив його на 10 місяців за спроневерення 15 тисяч доларів. У відповідь на цей при-суд Бесідовський помістив у фран-

цузьких газетах заяву, в якій ви-ясняє на що він зужив ці гроші. Він твердить, що суму 15 тисяч доларів видав він згідно з припо-рученням московського уряду на ведення комуністичної пропаганди та шпигунської акції у Франції.

В берлінських звіринцях уладжено багато автоматичних скриньок для прокорму птиць. В кожній вмщається 15 фунтів зерна.

Наум Соколов у Львові

Голова Екзекутиви всесвітної сіоністичної організації Наум Соколов в обїзді по всіх жидівських скупченнях заїхав й до Львова. З нагоди його приїзду в неділю відбулася академія, на якій Н. Соколов говорив про ідею сіонізму. При цій нагоді годі не підкреслити величезного заінтересовання жидівських мас справами сіонізму. Тисячі Жидів залягали вулиці міста, щоби тільки побачити свого провідника.

В понедлок в полудне інформував Н. Соколов про сіонізм і Палестину запрошених представників львівської преси.

Після реферату п. Сок. представник пол. преси дякував п. Сок. за інформації та запевнив його, що пол. преса ставиться прихильно до ідеї сіонізму.

Від Укр. преси виступив ред. Палійв зазначаючи, що не зважаючи на поважні застереження відносно жид. політики на Зах. Укр. землях, укр. преса ставиться позитивно до ідеї сіонізму, а укр. нація, що сама є в тракті будови своєї національної держави може краще, як хто инший розуміє жидівські зусилля.

„Не успокоїмося без Вільна“

Литовський ювілейний комітет порішив вилати з нагоди річниці смерті литовського князя Витовта поштові значки з написом: „Не успокоїмося без Вільна“.

На польсько-литовським кордоні неспокоїно

Дня 9 січня б. р. литовські стрільці (шавліси) напали на польську прикордонну стежу і підчас стрілянини поранили польського поручника Мартиновського. Польська стежа відстрілювалася після чого шавліси зникли в литовських лісах. Раненого поручника перевезено до шпиталю в Вільні.

— 0 —

М. Галуцинський

Що це громадські бібліотеки

Є вже в культурному світі ціла низка держав, котрі ввели у себе публичні громадські бібліотеки. На їх ведення накладений особний бібліотечний податок (нпр. в Чехії виносить він від 30 сот. до 1 Кор., цебто від 10 гр. до 30 гр.). Податок мусить платити кожний громадянин.

Бібліотечну уставу приготував також польське міністерство освіти і виготовлений ним проект дає нам можливість розглянутися, як то Міністерство представляє собі майбутні публичні громадські бібліотеки.

Ділить їх на сталі й мандрівні. Утримувати сталі бібліотеки обов'язані громади, що числять більше як 2000 душ. Громади з меншим числом душ будуть обслуговувані мандрівними бібліотеками, якими будуть завідувати повітові публ. гром. бібліотеки. А що нема ні словечка в уставі про польські народи, то в більших громадах та містах і містечках українська „меншість“ може не прийти до голосу, як це учить нас досвід в інших справах (нпр. шкільних). А в менших громадах, хочби зовсім чисто українських, і так не матиме голосу українське громадянство, бо мандрівну бібліотеку дістане з повіту. А на її управу не буде мати впливу, бо цей вплив віддає устава повітовим мійським бібліотекам.

Тільки § 10 проєктованої уставу передбачує, що там, де є вже тепер яка бібліотека (нпр. при освітній установі, читальні), можна буде її прийняти як публичну громадську, наділювати її субвенціями під умовою, що прийме на себе обов'язки, випливаючі з уставу й підпорядкується Бібліотечній Раді (§ 13 уставу).

На основі цієї постанови отвиряється перед нами можливість створити з наших читальняних бібліотек таку установу, що стане після ухвалення уставу основою публичної громадської бібліотеки в даній місцевості.

Тому першим завданням теперішніх читальняних виділів буде подбати про піднесення рівня власної бібліотеки. А цей рівень вимагає: певної кількості свіжих, добрих книжок, порядного їх утримання (переплет, шафа, тощо) дбайливого бібліотекаря, відповідного приміщення. Така читальняна бібліотека повинна вже тепер обслуговувати не тільки членів, але й других осіб, вимагаючи від них певної запоруки за цілість книжки й належності за позичення. Виділи повинні упростити когось, щоб їм цю справу пояснив і предложив відповідні внески. А основою розмови нехай стане видана „Просвітою“ книжка Ст. Сірополка: „Короткий курс бібліотекознавства“.

Дальшим завданням всіх освітніх установ в кожній місцевості (читальня, кооператива, кружка Р. Ш., С. Госп., Союзи Укр., Сокил, Луг) буде зійтись спільно на нараду, щоби всі свої дрібні й незначні бібліотеки приділити до одної найбільшої, бо тільки поважніша бібліотека буде могла стати в майбутності публичною громадською. Всі разом товариства утворять Бібліотечну Раду, а її обов'язком буде

На міжнародньому виднокрузі

58 сесія Ради Союзу Народів у Женеві

Дня 13. січня відбулося в Женеві відкриття 58 сесії Ради Союзу Народів. Провідником біжучої сесії Ради є польський міністер закордонних справ Залескі. На денному порядку сесії є 30 ріжних справ між ними справа розрухів у Палестині, справа жалоби німецького „Фолькс-бунду“, яка звертається проти переслідування німецького населення на польському Шлеску, та справа скликання міжнародньої митової конференції. Є замітним, що в біжучій сесії бере участь шістьох міністрів закордонних справ, а це Англії, Франції, Італії, Юго-

славії, Польщі, Фінляндії. Німецький міністер закордонних справ Курціос, який теж мав приїхати до Женеві, в останній хвилині відкликав свій приїзд.

П'ятдесята сесія Ради Союзу Народів припадає якраз в десяту річницю її повстання. Тому перебіг цієї сесії матиме більше святоточний характер. Всеж таки її засідання не триватиме довго з огляду на дві важні інші міжнародні конференції, а це в Газі та в Лондоні, на які звернена головна увага політичного світу.

— 0 —

Револьверовий вистріл — з причини недуги рака

Перед відкриттям засідання Ради Союзу Народів сторожа безпеченства арештувала одного молодого чоловіка, з Ціріху який вдерся з револьвером на салю. Арештований заявив, що він хотів виконати замах — проти рака. Він хотів вистрілити з револьверу сліпим набоем, щоби цим звернути увагу Ради Союзу на konieczність боротьби з страшною недугою раком, та на потребу об-

ниження ціни раду (яким, як відомо лічать рака.) Поліція ствердивши, що арештований є несповна розуму відіслала його до Ціріху, де він перебуває під лікарським доглядом. Та на кожний випадок „заговорник“ проти рака осягнув частинний успіх. Своім вчинком пригадав він про цю страшну недугу, но не відомо чи й наскільки цю справою заінтересується Союз Народів.

СПАСАЙТЕ НАШІ ДУШІ

Над Англією шаліла перед трома днями жахлива буря. Вітер, що дув зі застрашаючою силою, осягнув нечувану швидкість 190 кілометрів на годину. Буревій позривав в кількох місцевостях дахи, позволював комини, при чому не обійшлося без жертв у людях. Телефонічна і телеграфічна комунікація перервана в багатьох місцевостях. Теж у Лондоні буревій ушкодив кілька домів.

Ще більше жахливо виглядала буря на морі. Англійський кора-

бель „Гріфіт“ блукав з поломанною кермою по розбурханому морі, взиваючи розпучливо помічі. Теж італійський корабель „Ліана“ блукав довгий час по морі і з великим трудом вдалося його врятувати. Корабель „Антонія“, що прибув з Ньюорку, не міг доїхати до кінцевої пристані. Він завернув до Ліверпулю, де висадив усіх подорожних. Водній місцевості вислано човен на поміч загроженому корабелю, однак вже при березі розбурхані хвилі перевернули його.

ВСІХ ДОВЖНИКІВ НОВОГО ЧАСУ ПРОСИМО

вирівнати всі залежності за 1929 рік і прислати нову передплату на 1930 рік найдалі

до 20. січня

бо з днем 1. лютого 1930 р. невідклично будемо змушені здержати дальшу висилку а залежності не подаруємо

НІКОМУ.

розтягнути опіку над бібліотекою, дбати про потрібні засоби на розбудову і підновлення бібліотеки та мати нагляд над правильним веденням її діяльності. Відповідні вказівки й поради засягати в краєвих центрах, перше всього в „Просвіті“ у Львові. Знову краєві центральні установи зберуться певно на спільну нараду, щоби видати й виробити один спільний план, який обов'язував би усі освітні клітини в краю.

На всякий випадок одно певне, що бібліотечна справа виростає до дуже важного громадського чинника. На це завжди звертала „Просвіта“ увагу читалень і філій, але не находила послушу. Село й по-

вити йшли своїм розумом у тій думці, що своєю байдужністю та своєю засадою „моя хата з краю“ забезпечать себе перед обов'язком праці над собою і перед жертвами на свою культуру.

Це мусить устати й читальні мусять зрозуміти, що їх назва вже сама вимагає бібліотеки. До творення бібліотеки треба зараз приступати і у всьому відноситись за порадою до „Просвіти“ у Львові.

Нашу статтю не треба трактувати так, начебто ми хотіли лякати когось новою уставою. Це наростає необхідність з повною розвагою і свідомістю приступати до розбудови засобів власного освітнього й культурного життя.

Ювілей митрополита Андрія

В понеділок 13-го січня ц. р. о год. 1/2 12 в полуд. все львівське греко-кат. духовенство явилось численно в митрополичій палаті на горі св. Юра, щоби побажати Високопреосвященному Ювілятові. Промовляв від імени духовенства львівський єпископ-помічник преосв. Іван. О год. 12-тій явилися у Ювілята представники всіх українських громадських та економічних установ. В імени делегації промовляв сенатор В. Децикевич.

У вівторок о год. 9 рано в святочно прибраному та рясно освітленому храмі св. Юра відбулася торжественна Служба Божа, котру відправили єп. Хомишин, Коциловський, Бучко та Будка на чолі з Ювілятом в присутності величезної кількості товпи та делегатів ріжних товариств, та латинського клиру.

По службі Божій, в митрополичій палаті відбувся обід на котрому були присутні також архієпископи Твардовські і Теодорович, кількох приїзжих латинських єпископів, між ними львівський суфраган єп. Лісовський.

— x —

НА МОГИЛУ ВЕЛИКОГО ПАТРІОТА

Бл. п. Стефан Стражник, господар в Гвіздці Старім, повіт Коломия, член Т-ва Просвіта у Львові, Кооперативи „Червона Калина“ у Львові, муж довіря „Народньої Справи“, член Повітового Комітету УНДО-ня в Коломиї, член і муж довіря кредитової кооперативи „Покутський Союз“ в Коломиї член і бувший бібліотекар Читальні Просвіти в Гвіздці Старім, та адміністратор аматорського Гуртка при Читальні, член Управи кооперативи „Дружба“ в Гвіздці Старім, бувший член Т-ва Сокил в Гвіздці Старім (тепер розв'язаного), секретар Т-ва Народній Дім в Гвіздці, слубовик Районової Молочарської Спілки в Балинцях, упокоївся в Бозі дня 6. січня 1930. в 28. році життя.

Покійний був свідомим громадянином, та зразково ревним робітником на народній ниві у всіх ділянках, а передусім на кооперативному полі.

Ще малим хлопцем проявляв велике бажання освіти, і тому батько рішив віддати хлопця до гімназії. Зкінцем червня 1914. Покійний здав вступний іспит до гімназії в Коломиї. Однак війна знівечила отсі пляни, і хлопець зівстав при батьках. Бажаючи однак набути як найбільшу освіту. Покійний поширював свій світогляд читанням книжок, які в більшій часті сам набував (полишив бібліотеку вартости около 2000 зол.), та в сей спосіб шляхом самообразування осягнув чималий засіб знання.

Ставши самостійним господарем, кинувся з великим запалом до праці на народній ниві. В 1926. р. причинився в значній мірі до відновлення діяльності Читальні Просвіти в родинному селі, а вибраний бібліотекарем дбає о скомплектування читальняної бібліотеки, даючи при тому на деякий час до диспозиції

Страшна Шахівниця

(З північно-західних земель)

I.

Підійміться зором над Волиню й придивіться до її духового обличчя.

Одержите вражіння шахівниці. Плями: чорна, біла, знов чорна, знов біла й так скрізь.

Яку ділянку життя не візьмете все та сама шахівниця. Неначеб тобі якісь злі духи темною нічкою пленталися по нашій „тихій стороні“ й зробили свою страшну роботу. Там вирвали з корінням добрі паростки, там присипали їх сміттям, там перевернули з фундаментом історичну будівлю, там посіяли кукуль і чортополох.

Чи все це є твором сліпого випадку, примхою лихої долі?

Може й так, а може, і це вірніше, все це є наслідками свідомої роботи, якоїсь шахової системи.

II

Почнемо з освіти.

Ось село, утраквістична школа, вчитель чи вчителька-українці; чується, хоч і рідко, українська мова. Поруч друге село. Теж утраквістична школа, вчитель чи вчителька поляки, які ледве-ледве вимовляють українські слова, перекручуючи їх у неможливий спосіб. А далі таке саме українське село й школа чисто польська. Діти рідної мови в ній нечують, української абетки не знають, про письмо й не кажуть.

Шахівниця.

Ідете далі — й нові плями:

Українське село. Школа. В школі все готове до праці (й все приготоване руками й грішми селян). Але школа зачинена. Науки в ній нема.

— Чому? питаєтеся.

Селяне зрушують плечима:

— Школу приготували, впорядкували, просили призначити вчителя, і ось нема та нема. І скільки вже часу!..

А село чисто українське (Покащів). Очевидно, треба було відчи-

нити школу українську. Чи не тому нема вчителів?

Нарікання на брак учителів доводиться чути дуже часто. Чи дійсно їх нема? Сотні добре кваліфікованих учителів українців перед кількома роками викинуто з посад. Значна частина одержала посади, але в Конгресівці, на Познанщині, на Поморю й т. д. Радіби вернутися на свої землі. Та для них шкіл нема, а для шкіл — учителів брак.

Але є й гірше. Раз-у-раз зустрічає село, в яких нема школи від часів війни. Ледве знайдете в них двох-трьох „письменних“, що вміють підписати своє прізвище й то з „твердим знаком“ та з „ерами“.

А все повоєнне покоління темне, як ніч.

— Заклалиб „Просвіту“, чи кооперативу, чи кружок „Сільського Господаря“.

— Воно добре б було, та грамотних людей в нас нема. З книжок сміються. І не показуй!

А в сусідньому селі, де знайшлося кількоро грамотних, деяка робота й культурно-освітня й господарська йде.

Шахівниця. Поміж світлих плям дуже різкі плями чорні, як ніч.

III

Те саме можна сказати й про національну свідомість, а особливо про свідомість відрубності культури й господарського життя.

Проїхавши кількадесятів кілометрів, раз-у-раз зустрінете села дуже свідомі, де жадне хрунівство, червоне чи чорне — доступу не має й навіть не пробує туди показати свого носа. А з цими селами чергуються такі, де або люде зовсім національно несвідомі, або куди встигла вже просочитися отрута розкладу.

Передатчиками цієї отрути є звичайно поодинокі людиці, що за гріш продають рідного батька, навіть не

розуміючи гидкості свого злочину.

Продаж йде не за готівку, а за платню натурою: позичка (а є їх у вас десятки відмін: довготермінові, короткотермінові, в касі гмінній, в касі Стефчика, пасічника й т. д.), жменька штучного погною, ще якась дрібна річ, — і хоч кажи йому братів різати — виконає.

Правда, так далеко справа не йде й такої прислуги не вимагають. Задовольняються тим, коли такий „почціви“ агітує проти „Просвіти“, унеможливує заложення кооперативи, лає українську книжку чи часопис.

Особливо дорого ціниться дискредитування українських національних діячів.

Такий найцінніший.

А поруч, як сказано вище, є села, якими можна навіть пишатися. За ними знову такі, як перші й т. д.

Шахівниця й годі. (Док. буде).

Володимир Островський

—o—

НОВИНКИ

Календар — січень

18 (5) Субота. Грек.-кат. Нав. Бог., Теопемт. Правосл. Нав. Бог., Теопемт. — Сонце: схід 7:44, захід 16:37. Місяць: схід 21:22, захід 10:08.

19 (6) Неділя. Грек.-кат. Богоявлення Господнє. Правосл. Богоявл. Госп. — Сонце: схід 7:43, захід 16:38. Місяць: схід 21:40, захід 10:26.

20 (7) Понеділок. Грек.-кат. Собор Ів. Хрестителя. Правосл. С. Ів. Хр. — Сонце: схід 7:43, захід 16:40. Місяць: схід 23:57, захід 10:42.

—o—

— **Справлення помилок.** В останньому числі „Нового Часу“ в новинці „Приїзд д-ра Нагума Соколова“ вкралася через недогляд коректора прикра помилка, а саме: в двох місцях замість „сіоністичний“ надруковано „соціалістичний“. Отже має бути: „президент екукутиви всесвітньої сіоністичної організації“, і далі „в першій краєвій сіоністичній конференції“. В малому фейлетоні п. з. „Автобіографічне“ вкралася теж помилка. Іменно через неувягу пропущено початкову фразу „Важкий є хліб журналіста—сказав хтось“. Вийшло таке що після мотто фейлетону — „чи знаєш брате...“ слідує речення — „тай добреж bestія сказала“. — Редакція справляє на оцьому місці цю прикру похибку.

У ЛЬВОВІ

— **Радіостанція у Львові.** Ще цього місяця має дістати Львів надавчу радіостанцію, що має міститися на площі „Східних Торгів“. Вона передаватиме авдиції інших польських станцій. Львівська радіостанція надаватиме авдиції на хвилі довготи 385 м.

З КРАЮ

— **Плянтація винограду.** На полуднево-східному Поділлі біля Чорткова заложено велику плянтацію винограду. Тому, що клімат тієї околиці вельми лагідний, можна сподіватися великого виноградозбору.

свою приватну бібліотеку. З початком 1927. р. з хвилею засновання в селі кооперативи, стає відразу її найревнішим робітником, яко книговедець, і завдяки його праці кооператива протягом трох літ стала сильною і поважною інституцією. Як здібний організатор зумів приєднати майже ціле село до кооперативи, котра в початках існування мала 69 членів, а сьогодні 240. Діяльність його не обмежувалася лише до родинного села. Працювавширо і в Т-ві „Народній Дім“ в Гвіздці та Р.М.С. в Балинцях. Як муж довіря кооперативи „Покутський Союз“ в Коломиї не надужив того довіря ані супроти установи ані супроти громадян. Не менше активну участь брав як в громадських виборах 1927., так і у виборах до сойму і сенату в 1928. Так само жадна збірка на народні цілі не відбувалася в селі без його активної участі. За свою громадянську діяльність був дуже часто наражений на неприємності, як прим. в 1927. р. відбув 3-дневний арешт за уміщення тризуба на хресті в пам'ять знесення панщини, який сам відновив і привів до порядку. У сповнюванню своїх обов'язків був так ревний, що і в найтяжших особистих обставинах взятого на себе обов'язку не занедбав. Примір коли в Страстний Четвер 1927. згоріло йому ціле майно, він на другий день рано старався полагодити як слід не терплячі проволоки важні кооперативні справи. Ще кілька днів перед смертю, в горячці 40. 5 степеня не занедбав вислати до Філії Р. Ш. в Коломиї шкільні деклярації. І зовсім влучним є твердження одного з його співробітників, що отсе перші його свята (Рідво 1930) від чотирох літ, підчас котрих „відпочав“ як слід, бо до того часу не мав супочинку ні в неділі ні свята.

Покійний ще мав і далші пляни на будучність, а то збудовання могил-пам'ятника „Борцям за Волю“ в родинному селі і засновання щадничо-кредитової кооперативи. Обов'язок зреалізування сих плянів полишив як заповіт своїм співгромадянам.

Похорон покійного відбувся дня 9. січня с. р. в день його імянин при участі делегацій кооперативних установ в Коломиї і доколичних сіл, хору з Балинець, та численного громадянства в числі поверх 2000 осіб. На гробі зложено 9 вінців від кооперативних установ і громадянства, та виголошено прашальні промови, а хор відспівав „Заповіт“

В покійному не лише родинне село, але і ціла Гвоздеччина страшила найкращого і найревнішого робітника.

Нехай легкою буде Рідна Земля, котра прикрила на вічний сон Покійного. В. И. П.

—o—

Скільки літ має фонограф

Англійський учений Роберт Гарт говорить, що фонографи були в Китаю вже дві тисячі років тому. Старі китайські перекази розповідають, що дві тисячі років тому жив китайський князь, який говорив до скринки, а потім її замикали й везли, куди він наказував. Там скринку відкривали й вона повторювала все те, що до неї наговорив князь.

Варшаві загрозувало затроєння водопроводів

В польській хемічній фабриці „Нітрат“ під Бжезінами тріс збірник трійливих квасів, які через канали дісталися до ріки Чорної. Тому що дуже велика кількість тих квасів, бо аж 20 тисячів літрів дісталася до ріки, а кваси були сильно-трієливі, загрозувала небезпека, що з ріки Чорної через Пилицю, що впадає до Висли, могла затроїтися і вода в Вислі. У зв'язку з тим замкнено варшавські збірники води, щоб не допустити до них евенуально затроєної води з Висли. Зібрана в збірниках вода могла вистарити для людности Варшави на 3 дні.

Уряд здоровля вислав на Вислу научні експедиції в цілі розслідування, чи вода затроєна. Експедиції ствердили, що ніяких трійливих субстанцій у Вислі нема. Кваси, що вплинули до Чорної так розпустилися по дорозі в Чорній і Пилиці,

що по них не залишився й слід.

У самій ріці Чорній кваси зробили велику шкоду, бо знищили рибостан в ставах, які творить ця ріка.

При цій нагоді варто замітити як то підприємчивість завжди поплачує. Як тільки появилися у варшавських часописах перші вістки про можливість затроєння води, став ходити по домах якийсь жидок, який звертав увагу мешканців на газетні вістки і пропонував — очевидно за заплавою — здорову воду зі студні. Замовлення приймав тільки за попереднім одержанням грошей. Знайшлося стільки переляканих можливістю браку води, що жидок мусів пустити в рух два бочковози, щоби виконати замовлення. Щойно поліція припинила цю торгівлю водою.

—o—

— **Арештують.** В наведено Різдва с. р. арештовано в Яструбичах (Сокальщина) 3 парубків, членів тамошньої читальні й „Лугу“, саме: Ілька Михалюка, Степана Івашкова й Гаврила Сторошука. Причиною арештування має бути підозріння, будьтоби арештовані стріляли до військового літака, який заблудивши через мряку осів на полях недалеко Яструбич, 7. грудня м. р. і будьтоби вони 11. листопада м. р. повибивали шиби на постерунку поліції й повидривали орієнтаційні поліційні таблиці й вивісили жовто-сині хоруговки на постерунковій ліхтарній шкільному будинку.

В ПОЛЬЩІ

— **Складачі страйкують.** 14 го с. м. вибух у Кракові страйк друкарських складачів. Причиною його — невдоволення з дотеперішньої платні й домагання замкнути друкарні для нових учнів на один рік.

— **На Віленщині** в Оропаєво згоріла одна з найбільших тамошніх шкляних гут. На Віленщині появилися теж стада вовків, що мимо лагідної зими підходять до людських осель і чинять людям великі пакости.

— **Трупні на залізничім шляху.** На варшавських залізничих рейках знайдено протягом кількох днів 28 трупів, що впали жертвою якоїсь невідомої досі банди опришків.

— **Векслеві протести в Польщі.** Головний Статистичний Уряд оголосив дані, що в листопаді 1929 р. запротестовано в Польщі 470.238 векслів на суму 120 мільйонів золотих. Хвиля векслевих протестів росте.

— **Стан безробіття в Польщі.** Число зареєстрованих безробітних у Польщі виносить 200 тисяч. Найбільше безробітних має Лодзь, далі йде Варшава, Ченстохова, Познань, Краків, Львів. Треба подумуватися, що число безробітних в Польщі далеко більше, ніж це подає офіційна статистика.

— **Польська преса росте.** Протягом грудня 1929 р. повстало в Польщі 53 нових часописів.

ЗІ СВІТУ

— **Змагається зимно.** В Москві спала температура до — 26 степенів. Остре зимно відчувається ще більш з приводу сильного вітру.

— **Папа в Парижі.** Велику сенсацію пережив оноді Париж. Аби повитати новоіменованого парижського архієпископа Вердіє, найбільші церковні достойники з духовенством вийшли на двірці перед прибуттям поїзду. Коли зібрана цікавістю сенсації товпа людей, питалася хто це має приїхати, хтось із нї жартом відповів, що до Парижа приїздить разом з Вердіє сам — Папа римський. Ця вістка миттю облетіла Париж і коли Вердіє їхав уже з двірця, многотисячна товпа людей кричала: „Хай жие Папа!“

— **Западається морське дно** Експедиція Академії Наук, що досліджує Чорне й Азовське море, сконстатувала, що дно Чорного моря неустанно западається.

— **Рабіндранат Такур у звуковій фільмі.** Славний індійський письменник, Рабіндранат Такур, виступить вневдовзі як актор у

ГІРКИЙ ТО СМІХ...

воєнні оповідання,

написав **Др. Степан Шухевич**

Це найновіше видання Нового Часу на доброму папері в гарній обгортці **на 200 стор. друку великого формату.**

Книжка написана надзвичайно цікаво а на зміст її складаються такі уступи.

1. Мобілізація	11. Відпустка
2. Виступали	12. Сіра буденщина
3. Паніка	13. Кіточка
4. Непорозуміння	14. Бідолаха
5. Перегляд	15. Війна війною
6. Вперед	16. Зміна престоло
7. Лови на турів у пустарі Білої Вежі	17. Цукор
8. Шпигуни	18. Грізна небезпека
9. Протинаступ	19. Хто має щастя
10. Гіркий то сміх	20. Також щастя
	21. На відпочинок

Ціна книжки 5 золотих, пересилка 60 сот.

Висилає за попереднім надісланням готівки

➔ **„НОВИЙ ЧАС“, ЛЬВІВ, БОЇМІВ 4.** ➔

ТЕАТРАЛЬНА АНКЕТА В СТАНИСЛАВОВІ

(В справі рятунку Театру ім. Тобилевича).

Станиславівська Секція Українського Студентства заініціювала на день 29-го грудня анкету-нараду українського громадянства міста Станиславова в справі рятунку театру ім. Тобилевича перед остаточною його ліквідацією. Дійсно, справа з тим театром, який здобув признання не лиш української, але і чужої публіки, стоїть тепер під фінансовим оглядом аж так зле, що рішучо треба зайнятися рятувальною акцією, заки ще вибе для нього 12-та година.

І добре зробило наше студентство, що заініціювало цю нараду. На ній громадяни переконалися, що справа з театром стоїть зле і що не досить ним одушевлятися і чванитися, але-ж і треба йому допомогти матеріально.

Нараду відкрив Др. Волянський — звертаючи увагу зібраних на вагу справи — і попросив на провідника наради Дра Ю. Олесницького, на що зібрані одноголосно згодилися.

звуків фільмі, що має бути опрацьована на підставі йогож драми „Тапаті“. В тійже фільмі молода внучка письменника гратиме головну жіночу роль.

— **Рекорд у скоці.** Як усі найбільші рекорди, так й цей припав в участі американцеві, Франкові Нігерові, що не хотючи жити, скочив з 61 поверха ньюйорського хмародрапа, ну й, очевидно — вбився.

— **Великий жест великої людини.** В Америці завязався комітет в цілі поставлення Ліндбергові в його родинному місті, Сен-Люї, пам'ятника в йогож честь. Коли про це довідався Ліндберг, вислав до проектодавця слідоуючу телеграму: „Я високо ціну Вашу пропозицію, але горячо прошу не будувати мені жадного пам'ятника“.

— **І там крадається дефіцит.** Почта Сполучених Держав

В анкеті брали участь всі присутні. Подавано різні пляни і проекти, в якийби то спосіб рятувати театр перед неминучою ліквідацією. Серйозність, з якою велася дискусія, свідчить виразно, як на серці лежить станиславівському громадянству справа театру, що на його очах повстав, розрісся і збирав дійсно щирі слова признання від своїх і від чужих. Бесідники піддавали різні пляни. Всі однак пляни зводилися до одного: український нарід мусить сам дати своєму єдиному театрові субвенцію, хочби прийшлося збирати театральний фонд по сотикові. Моглиж Чехи, сім мільйонний народ, за австрійських часів в протягу одного дня зібрати таку суму грошей, що дала змогу збудувати в Празі репрезентативний театр-палату, якою Прага ще нині чваниться, то мусить український народ тут зібрати 50 тисячну субвенцію для театру ім. Тобилевича, щоби забезпечити його

виказує щораз більший дефіцит, котрий минулого року дійшов до суми 5 і пів мільйона доларів. Перед тим роком виносив тільки 2 мільйони доларів. Причиною його є — підвижка платні персоналові, дорогий морський перевіз і обниження краєвих поштових оплат. Як бачимо, американське правительтво не зважає навіть на дефіцит, щоби тільки помочи чим-небудь своєму населенню.

— **Нові археологічні відкриття.** Останніми днями видобуто з Егейського моря недалеко острова Евбеї колекції бронзових виробів великої артистичної вартости. До найкращих належить статуя Юпітера природної величини. Після опінії археологів бронзи походять з грецьких кораблів, затоплених в часі війни з Персами.

дальше існування й дати змогу дальшої праці.

В цій рятунковій акції йде перш за все про те, щоби доразово уратувати театр від катастрофи ліквідації (тепер має театр біля 30 тисяч дефіциту), а далі створити залізний фонд, на якому оперлосяб далі існування театру.

Цей фонд можна зібрати в той спосіб, що найшлосяб сотню добродіїв, які далиб одноразово по 500 зол., а далі розвести треба агітацію, щоби наші громади вставляли невеличкі суми в свої бюджети власне на удержання цього театру. Як довго ще мають громади право розпоряджати своїм бюджетом, то можна це легко перевести, треба лиш розвести агітацію в цьому напрямку. Що до міст, то наші заступництва повинні ужити всіх сил в тому власне напрямі, щоби й міські громади вставляли в свої бюджети позиції субвенції для нашого театру. Приміром у самому Станиславові, де всеж таки є біля 15 тисяч українського населення, міська рада ухвалила для цього театру аж 2.400 зол. річної допомоги, а в тому саме часі самого податку взяла з театру 2.500 зол., значить, ще на ньому 100 золот. заробила.

Одним з дальших способів, яким далосся зібрати для театру гроші на дальше ведення — це допомоги наших фінансових і економічних інституцій. Вони повинні безумовно допомогти театрові, з огляду на великанське його суспільне й національне значіння.

А тому саме, що театр ім. Тобилевича вийшов вже з рамок малого провінціального аматорського театру, своєю дволітньою працею виявив всі свої артистичні вартости, виступав не лише в Станиславові, але й на провінції, а останнім часом і у Львові, де теж виступав під акомпаніамент суперлятивів, — тому журба за його існування, це не лише журба станиславівського громадянства: це журба цілого українського народу в межах Польщі.

Рішучо весь наш народ — через своїх передових людей, через свої економічні і фінансові установи — повинен напружити всі свої сили і повинен дати своєму театрові народню субвенцію! Це також наше завдання й обовязок, як удержання „Просвіти“, „Рідної Школи“ чи Інвалідів. Бо національний театр — це також „Рідна Школа“, для широких мас нашого народу, всіх отих з передмістя і з міста, які тонуть в морі польщини. Український театр далеко не люксус, це наша щоденна потреба!

Ведені в цьому напрямі наради закінчено вибором „Ратункового Комітету“, в якого склад увійшли пл. проф. Лепкий, дир. Дяків і студ. Ясеницький. Цей Комітет має завданням скликати вже в найближчому часі нову анкету, відповідно її підготувати та повести справу в тому напрямку, щоби створити сприятливі матеріальні умови для дальшого існування нашого театру. Цей Комітет має даліше подбати, щоби аналогічні Комітети повстали по всіх містах в Сх. Галичині, бо лиш спільним зусиллям цілого народу зможемо дати нашому театрові матеріальну основу для дальшої праці.

Др. Нс.

ЖИТТЯ КРАЮ

З ОСВІТНЬОГО РУХУ I у нас йде просвітна праця...

Читальня „Просвіти“ в Книгинині — Кольонії, Станіславів

Життя в читальні „Просвіти“ в Книгинині — Кол. оживилося досить помітно в останніх часах. Іде оживлена праця в аматорському гуртку, який зорганізувала молодь з поміж членів читальні. Гурток працює правильно і постійно дає драматичні вистави. Останньою виставою були Свято-Миколаївські вечірники. Праця в гуртку йде мимо перепон, які роблять старші члени, що немовби то не могли стерпіти, що хтось там відважується будити їх зі сну і стараються шкодити драматичному гуртку на кожному кроці, послуговуючися не раз просто дівачькими засобами.

При кінці січня 1930 р. мають відбутися Загальні Збори читальні. Здається, ці збори зроблять свого рода перелом в життю читальні, бо слідні зацікавлення членів читальні цими зборами.

На тих зборах належить вияснити не одну справу, але здається, найважливішою є саме справа будови домівки, яку започатковано ще три літа тому самою читальнею на спільку з гімнастичним Т-вом „Дуг“, тепер вже розв'язаний владою. Тоді ухвалено між іншим розпочати збіркову акцію пожертв на будову домівки. Це діло припоручено тодішньому голові „Дугу“ п. Іванови Голубови, на якого руки впливали жертви не лиш з краю, але також з Америки. Однак ніхто досі із членів читальні ні „Дугу“ не знає, кільки тих грошей зібрано і що з тими грошми зробилося.

Був час, що ставлено пралюдний запит до п. Голуба в справі тих грошей, але від нього відповіді в цій справі не було ніякої. Тому уважаємо вказаним ще раз цю справу порушити, а то саме перед Заг. Зборами читальні, бо вона готова призабутися. Тим більше, що один з тодішніх членів „Дуга“ вже помер, а інші також справу забудуть. Справа-ж сама собою не маловажна: жертви вплинули на будову домівки поважні, особливо з Америки, звідкиля приходили поважні суми доларів. Крім цього ще й само Т-во „Дуг“ улаштуючи „Дугове свято“ в тому ж часі, мало досить гарний прибуток. І всіх тих грошей не бачив ніхто, бо всіми фондами завідував тодішній голова „Дугу“, дебото п. Голуб. І він обов'язаний зложити перед громадянством розрахунок з узятих грошей. Ми далеко від цього, щоби кидати на пана голову підозріння в справі цих грошей, уважаємо однак це справою прилюдної моралі, яку власно тому треба вияснити.

Сподіємося, що такий поважний „діяч“, як п. Голуб, тепер важний „заступник“ не лиш „Державного Видавництва України“, але й взагалі всіх радянських видавництв, не відмовить нам у цьому проханню й дасть повне вияснення і розрахунок з тої будівельної акції. Правда п. Голубови може не вигідно особисто являтися на наш Загальні Збори, бо він обібрав „тереном“ своїй теперішньої „діяльності“ досить віддалену Коломию, алеж і тому ми заздальне підносимо цю справу, щоби її вже раз громадянству вияснити, щоби

Свято „Просвіти“ в Устріках долішніх

І в нашій, забутий Богом і людьми, околиці йде просвітна праця. Від часу до часу аматорський кружок дає вистави, відбуваються в домівці „Просвіти“ виклади на просвітянські теми. Праця утруднена раз через те, що читальня „Просвіти“ дотепер не має власної домівки і є в комірнім, в маленькій салі церковного дому, яку місцевий парох о. Жарський відступив читальні цілком безплатно, а по друге що і брак своїх інтелігентних сил і околиця непросвічена і в деякій мірі закачплена. Дуже відрадний прояв, що на відчуті і вистави приходять численно шкільна молодь, яка не пропускає ні одного слова. Маємо надію, що та молодь як тільки підросте, перейме всю працю в повіті.

Дня 22. XII. 1929 р. заходом ви-

ділу улаштовано в домівці читальні „Свято Просвіти“, яке випало на причуд гарно і підбадьорило на душі численних учасників. На свято зложилась програма — дуже влучно підібрана відносно настрою хвилі і самого свята. Тутешній мішаний хор під управою п. С. Чучкевича виконав бездоганно 3 пісні, за що зібрав бурю оплесків. Так само без закиду вийшли дві діточі деклямації — і одна мужеська. Свято закінчив промовою о. Федьків, місцевий катехит, ззиваючи всіх єднатись коло „Просвіти“ і складати жертви на почесний дар „Просвіти“. Прикро вражала на цім святі відсутність деяких місцевих інтелігентів, які хваляться своїм стопроцентним націоналізмом а з особистих оглядів нехтують навіть таким святом, як свято „Просвіти“.

З організаційного руху УНДО

Рогатинщина

28-го грудня 1929 р. відбулася довірочна нарада в селі Чагрові. Прибуло біля 200 місцевих громадян. Проводив п. Свацій. Про шкільний плєбісцит та завдання радних при укладанні громадських бюджетів говорив посол Ст. Кузик.

29-го грудня відбулася довірочна окружна нарада в Сернях-середніх, на яку прибуло біля 300 громадян і радних з Сернок-середніх горішніх і долішніх, з Озерян, Свистільник, Скоморох нових і Кінашева. Проводив п. Антін Білоголовський. Про укладання громадських бюджетів і про права та обов'язки радних реферував посол Кузик. В дискусії промовляли п. Процак з Озерян, п. Ониськів з Сернок-сер., п. Навальний з Сернок дол. і ин.

Скалатщина і Грималівщина

17 і 18-го грудня 1929 р. відбулися в Скалаті і Грималові довірочні наради громадських радних. В Скалаті з причини злої дороги явилось лише 64 радних, натомість в Грималові було 134 радних. На обох нарадах головував п. Пісецький, а реферував сен. Кузьмин, якого в Грималові зустріли селяни з хлібом і сіллю. Самоуправні справи викликали серед присутніх велике зацікавлення і після цих нарад наші радні безумовно будуть уважніше і з більшим зрозумінням справи ставитися до своїх обов'язків.

Турчанщина

Наш повіт, який зачисляють до найтемніших, поволі, але послідовно щораз більше підноситься на освітньому і господарському організаційному полі. Що місяця твориться то тут, то там нова кооператива чи читальня „Просвіти“, з кожним днем кріпшає національна свідомість. Правда, не бракує тут і типів в роді Мартинців, чи Височанських, але нарід прозріває і відріжнює кукіль від здорового зерна. Доказом зросту нашої сили був день 29 грудня 1929 р. в Турці. В полудне відбулося посвячення власної хоч і невеличкої домівки кооперативи на передмісті Ровень, а о год. 4. попол. величала Академія уладжена Читальнею в Турці з нагоди 61-літнього існування „Просвіти“. На

не поширилися сплетні на тему розтрати жертвованих фондів на будову читальняної домівки.

Сподіємося, що на цей раз громадянство, зацікавлене справою цих фондів, дістане вдоволяюче вияснення і всі розрахунки з орудування цим фондом. „Читальники“

посвяченню Кооперативи виголосив принагідну гарну промову о. Левицький парох з Турки, а на Академії виголосив вступне слово посол Великанович, який підніс, що поведеному народові належить присвячувати всі свої сили розвитку освіти й економічному піднесенню. Освіта, Кооператива, Сільський Господар — говорив посол — це три чинники, які мусять виповняти наше сільське життя. Гарний організаційний просвітнянський реферат виголосив п. Шеремета, а закінчив свято о. Федевич. Гарно співав на святі хор „Просвіти“. В обох святах взяла громадою участь інтелігенція. Треба на цьому місці піднести факт, що недавно оснувався у нас „Сокіл“, до якого зголосилося понад 100 членів. Це може один з найкращих моментів в культурному розвитку турчанської молоді. Місцевий.

Косівщина

Останній повітовий Зїзд Укр. Нац. Об'єднання в Косові, який відбувся 15. грудня 1929 р. виявив великий зріст сили Об'єднання в косівському повіті. На Зїзд прибуло 100 делегатів з громад повіту, а деякі делегати мали до 60 км. дороги до міста. На Зїзді було лиш 9 осіб з кол священників і світської інтелігенції, а решта селяне і міщани. Зїзд відбувся дуже поважно і ділово та виявив великий зріст політичної свідомости Гуцулів, які перебули до війни радикальну, а після війни хрунівську й сельробівську навалу. На Зїзді промовляв посол Дмитро Палів. Після рефератів і дискусії Зїзд виніс такі резолюції: 1) Повітовий Народний Зїзд Укр. Нац. Дем. Об'єднання в Косові протестує якнайрешучіше проти червоного терору, який шаліє на Великій Україні й проти масових арештів налідейніших одиниць з поміж селянства, робітництва й інтелігенції 2) Повітовий Народний Зїзд УНДО в Косові висловлює Укр. Нарл. Репрезентації признання і подяку за її мужню оборону прав українського народу. Рівночасно Зїзд перевибрав Пов. Народи. Комітет, на якого чолі на слідуочий рік став др. Петро Рондяк, адвокат в Косові.

ХРОНІКА

На „Рідну Школу“. Заходом Т-ва „Просвіта“ і секції Українських Жінок при читальні в Книгинині Гірці (Станіславів) улаштовано при допомозі „Дитячого Садака“ з провідником п. Володимиром Боднарчуком на чолі Миколаївський Вечір з якого увесь дохід в сумі 23 зол. 47 гр. призначено на „Рідну Школу“.

Віднова кооперативи. Громадян передмістя Стрия—Лани дол. відновили кооперативу „Доставка“, якої розвиток заповідається дуже гарно. Ця кооператива має між іншим допомогти громадянам Ланів здвинути власний „Народний Дім“ в якому моглиб приміститися місцеві культурно-освітні та економічні установи. Новий кооперативі бажаємо як найкращих успіхів.

З СУДОВОТ САЛІ.

Напад на „Новий Час“

Як пригадують собі читачі, дня 27. жовтня ц. р. комуністична бовівка напала на редакційний льокаль „Нового Часу“ та „Народньої Справи“ та здемолювала урядження.

Підчас нападу поліція арештувала 19-літнього будівляного робітника Тобія Вінера, 17-літнього друкарського робітника Хаїма Штіца та „грек.-кат.“ Маріяна Зазулю. Цього останнього придержав один з адміністраційних урядовців на вулиці.

До вини признався лише Вінер, тамті два заперечили.

Дня 13. січня ц. р. відбулася розправа проти згаданих обвинувачених. По переслуханню свідків Маріяна Зазулю та Хаїма Штіца увільнено з причини „браку доказів“ а Вінера засуджено на 6 місяців в'язниці.

Розправою проводив рад. Байорек, обвинувачував прок. Сивуляк, боронили адвокати др. Швайд та др. Гальперн.

Майбутні електричні доми

Американський інжинір Фрі каже, що найдалі за 20 літ будуть в Америці доми, які всеціло будуть обслуговувані електрикою.

В тих домах, повідає, вікон ніколи не будуть одчиняти, а тільки будуть вимінювати і чистити воздух електричними приладами. Також сонічне світло і тепло будуть давати в кімнатах кварцові лампи. Таксамо електрика буде в зимі оґрівати доми, а літом прохолоджувати, до такої степені, якої хтонебудь схоче у своїй домівці.

Ті доми, говорить Фрі, будуть дуже здорові і люде в них не будуть хоріти.

Фільмофабрика

Юніверсел Сіті почала фільмувати в листопаді 1929 р. як в десяту річницю закінчення світової війни, славну повість Ремарка „На Заході нічого нового“.

Так виглядає американська проґібіція

В Нью-Йорку арештовано 39 функціонерів проґібіційної поліції. Ці полісмени місто вести боротьбу з пачкарством алькоголю, не тільки, що самі впивались, але ще й другим продавали сконфіскований алькоголь.

Вся Коляда для „Рідної Школи“ — це місяць „Рідної Школи!“

Всі Кружки „Рідної Школи“, Читальні, „Луги“, „Соколи“ співацькі музичні і аматорські гурти, вся українська молодь і дітвора та поодинокі громадяне колядують і щедрують тільки на „Рідну Школу“.

Місяць січень — це місяць „Рідної Школи!“ Тому доходи з аматорських вистав, концертів, чайних вечерів, профори, вертепу і т. п. уладжуваних ким небудь в місяці січні йдуть виключно на „Рідну Школу“!

Гроші пересилати прямо до Централі на адресу; „Рідна Школа“ у Львові, Ринок 10.

Мущини вірніці в подружжі як жінки!

Прошу не сердитися, але так говорить німецька статистика! І це як коли! В 1928 р. число розводів мабуть вже устійнилося, принайменше менш-більш, так, що на основі цього вже можна на деякі, так важні тепер питання, кинути світло здогадів.

Німецька статистика азначає, що в 1928 р. начислено 46000 нових подружж. З них розвелось 450 подружж які жили зі собою вже 25 (!) літ, 103, котрі жили спільно лише кілька місяців, 298 видержало один рік а 440 два роки. Себто на основі цього можна твердити, що по п'ятому а радше по сьомому році подружжого життя починається криза. Хто перебув ці роки може сміло сказати: „якось то буде“ й не думати про розвід. Бо в роках кризи (5—7 спільного життя!) розводиться пересічно до 3000 подружж. До п'ятих або семи років пристрасти вигасають, характери вирівнюються (або й ні!) і обов. муж і жінка дивляться на себе звичайними, людськими очима, питаючи себе: добре чи зле? Ця критика, яка скоріше чи п'зніше

мусить прийти в подружжі в причиную розводів або... взаємної гармонії. Тому й добре е, коли до п'ятого-смого року появиться дитина, яка е лучбою подружка.

І як воно не дивота (серйозно!) але мущини (в супереч всім повістям і теоріям) е більш вірні як жінки. Безумовно, це говорить статистика! На 122 жнок тільки 41 мущини зраджує і це лише до 25 р. життя. До 35 р. життя подружка е звичайно собі вірне й нагло знова криза: починають зраджувати (по 35р. життя) мущини...

З якої речі? Мущина до 25 року життя звичайно вже оформлює собі свій жіночий ідеал. Жінка знова швидше дозріває як мущина й в тому віці вона вже починає любитися у вражінню, яке ширять. Шукає подражнення, не вистарчає їй молодече захоплення мужа. І в тому віці маємо до діла в трагедію мущини.

35 рік життя це рік вирівнання. На світ прийшли діти, вони підростають, потребують проводу. Краса жінки процвітає, підчас коли мущи-

на знаходиться в силі віку. Він шукає свого ідеалу, який втратив. На жінку забуває.

Та всю статистику на наше превелике щастя вбиває... любов. Вік не грає тут ролі, ні обставини, ні навіть (на великий жах учених!) смерть.

Навіть і сьогодні, в час рекордних розводів існує любов, що е сильніша від смерті.

ХВИЛИНКА СМІХУ

Добрий спосіб

— Як ти пізнав свою жінку заки з нею повінчався?
— Я наїхав на неї автомобілем і потовк її. І відтак з нею оженився.
— Добрий спосіб.
— Чому?
— Бо якби так всі робили, то навчилисьби їздити обережніше.

Накуть

— Приятелю, про тебе кажуть, що ти ціле своє майно програв в карти до шістьох місяців.

— Що то люди все щось мусять додати! Не до шість місяців, а до шість тижнів!

Страшно

— Для співачки мусить бути страшно, коли зауважить що вже не може співати.

— Ще страшніше мусить бути коли вона цього не зауважить.

Професор

Служниця: Прошу пана професора, прийшов якийсь бідний чоловік з деревляною ногою.

Професор: Скажи йому, що це помилка. Я не замовляв деревляної ноги.

Направду

— То ти таки віддалась за Івана?
— Алеж так!
— А я спершу гадала, що ти тільки жартуєш.
— І Іван також так думав.

Оголошення

ОПОВІСТКИ

ТЕАТР РЕВІЇ „ГОНГ“

Щоденно дві вистави „Товсті горою“. В п'ятницю 17 ц. м. прем'єра ревії „Рапацка в Гонгу“ в котрому виступає знаменита артистка театру Qui pro quo Галина Рапацка.

Нині в кінотеатрах:

АПОЛЛЬО: Звукова фільма „Співаючий блазен“.

МАРУСЕНЬКА: „Граф Монте Хрісто“.

ОАЗА: „Тайний Кур'єр“ з Мозжухіном.

ПАН: „Володарка любови“ з Гретоу Гарбо.

ПАСАЖ: „Розбійник південного моря“.

СТИЛЕВИЙ: „Дзвонар з Нотр-Дам“.

На Захоронку в Добромилі

жертви зложили оці Доброді:
(в золотих).

Й. Ексц. Митрополит А. Шептицький 100, Марія Гоцка, Колоденце 10, Михайло Коцюба, Грималів 25, Новий Час, Львів 25-50, Перемиський Деканат 15, Марійське Тов. Молоді Львів 3, Монастир Лаврів 5, о. Федеркевич, Тарнава 50 і 4 зл., о. Григорій Панчишин, Гологори 5, о. Вол. Вербенець, Береги д. збірка 6. Добромиль: о. Господарев-

ЗАОЩАДИШ ТЯЖКО ЗАПРАЦЬОВАНІЙ ГРІШІІІ як купиш

Білля мужеське й дамське, пижами, краватки, капелюхи, дамські торбинки, трикотажі, реформи, панчохи, скарпетки, рукавички — доброго сорту й по низькій ціні.

в Товарівім Домі „Бергера“, Львів, пл. Трибунальська 1.

ПОЗІР!!! В цілі орієнтації подаємо кілька цін: Сорочка модна попел. з краваткою зол. 14-50, капелюх „Sworiko“ зол. 17—, скарпетки правд. „Sospowiszanka“ зол. 1-60 та парасолі з дволітною гваранцією по шалено низьких цінах. 1733

ский 10 доларів і 4 зол., Т. Булзиновский нотар. 5 доларів і 6 зол., П. Тихович 5 дол. і 6 зол., Монастир ОО. Василя 50, Н. Н. 25, О. Гоцка 20 зол. Дальше зложили у формі самооподатковання місячними датками мешк. Добромиля Др. Антоневич Стефан 6, Ю. Білецький 3, Ціханський 9, В. Цар 4, Цебенко Ос. 3, Цебенко Катря — 50, Черкавський 2, Мих. Халай 2, Андр. Халай 2, Гр. Фізар 2, В. Гера 6, о. Гораецкий 6, Гробельский 2, П. Карманський 6, Ів. Кнейчук 1, Красневич Н. 2, Кочкодан 2, А. Курчак 6, Кремещька 2, Ів. Касян 6, інж. Кордуба 4, Лисейкова 2, Манькова 1, С. Метликова 2, И. Мудрий 3, К. Мудрик 2-50, Муліцкий 9, Евстах Муліцкий 1, Масляник Иос. 1, Маляник Ів. 2-50, Масляник Тад. 3, Новак 3, Осадчук 3-50, Н. Писарик 3, Попович 1, И. Штетеницький 4, Шатинський 1-50, суддя М. Сороківський 5, Ф. Стецякова — 50, Р. Стефанович 6, Шкільник 7, Вацякова — 50, Н. Вриетчко 6, Ник. Возьний 5, Ів. Муліцкий 2, Желехівська 4, Утриско 2, Ник. Турко 5, Гайдук Ник. 5, (оба з Ляцка) Ю. Шкляр 1, Білатчак Марія 2, Рафальский В. 3, Борко Марія — 50, Дзюбак Кат. 2-20, Ю. Мартинишин 1, Анна Петронь — 50, о. Фукачик Григорій збірка з Угерець Руденки і Орелія 70, о. Шуплат Ліско катих. 10, ур. парох. Коростенко 20, В. Іваняцкий з Сушиці вел. 9-48, збірка в церкві Зоф. Ю. Кон., Ванькова 1, Ів. Маївка, Церемішль 2, Адміністрація газети „Неділя“ 98, Клуб укр. Радних Яворова 80 і Деканат яворівський 18 зол.

Жертводавцям складає Комітет сердечну подяку. о. И. Господаревский.

Виказ жертв на Українських Інвалідів в листопаді 1929 р.

Продовження

Повіт Рогатин: о. Т. Кудрик зб. 51-27, проф. І. Вербяний 1, кооп. Дубринів 25, о. М. Благий, Букачівці 45-22, о. М. Клодзінський зб. Путятинці 22-50, кооп. Бабухів 20, С. Паркуць зб. вес. Лучинці 2-35, о. Л. Давидяк, Журів 15-72, ур. парох. зб. Свистельники 257, І. Павлюк, Залипе 5, Д. Ромах, Зучинці зб. в селі 18-70 і на вес. 3-50, М. Гуглевич, Яблонів 2, С. Михаськова, Залипе 2, о. Т. Долинський, Конкольники 3, др. Т. Гвоздецький, Липиця дол. 5, кооп. Яглуш 10, Г. Цибух, Болшівці 1, М. Паньків, Коношки 6-57, о. М. Юхнович, Славянці 50, М. Курдидик, Бовшів зб. в Просв. 5.

Повіт Рудки: С. Слупський упр. шк. Загірч 3, церков Купновичі старі зб. 14-67.

Повіт Самбір: І. Пучак 2, О. Стечик 1, ФУКТОДІ зб. 77-14, Д. Кульчицький 5, Е. Унятович 1-50, О. Ляшецька 5, Каса Нар. Дому 8-60, Я. Ухач 3, Е. з Білинських Кульчицька 2, ур. парох. Дорожів 6-98, 13 і 33, о. М. Полянський, Дубляни зб. 52-30, Ю. Лука 1, гром. Торчиновичі зб. 8-10, ур. парох. Ваньовичі 25, о. Д. Бордун, Викоти 5, кооп. Букова 10, кооп. Коловань 5.

Повіт Старий Самбір: Др. Т. Соневицький 20, Д. Котелько 5, о. С. Дашо зб. 46-50, о. І. Яворський, Стрільбиці 3, церков в Мшанці 3-50, о. Е. Тимчишин, Білич гор. 6, ур. парох. Кобло старе 10, кооп. Головецько гор. 4-55, о. В. Олексин, Стара Сіль зб. 25.

Повіт Скалат: Луг зб. 12-52, О. Ковальчук 1, церков Городниця—Скалат 8, о. Т. Шиндус, Зелена 3, А. Писенький 15, ур. парох. Товсте 7-50, Кр. Союзу Укр. Підволочиська 50, М. Коцюбка, Грималів 3, С. Осадчук, Староміщина 2, Р. Дорожинський, Саджавка 2, кооп. Колодівка 12-40, кооп. Зарубинці 5, кооп. Новосілка скал. 15, кооп. Козина 20, кооп. Гнилич к. 15, Др. А. Коконинський, Нове село 2, Д. Заболотний, Познанька гнила 2.

Повіт Сколе: о. М. Мосора декан 34, М. Панкевич 5, О. Сокачівна 1, кооп. Корчин руст. 30, чит. Просв. 16, о. Д. Йосифович, Хітари 10, кооп. Труханів 30, М. і В. Яцульчак Стинава виж. 2, о. Ю. Галькевич, Рожанці виж. 2, В. Гринів с. Мих., Камінка 0-50, о. А. Трещевський, Шюске 5, кооп. Плавне 10, Н. Тичинська Демня 5.

Повіт Снятин: ур. парох. 95-83, Др. Р. Слюзар, Мікулинці 13-79 зб., о. А. Сімович, Рожнів 8, П. Гаврилаш, Тростянець 2, збірка в Заболотіві 20-71, церков 5, о. С. Никифоровів 2-80, Др. В. Мурович 5, о. В. Григорчук, Рибно зб. 9-40, зб. Рожнів 19-43. (Дальше буде).

Вп. бандурист Мисевич!

Де Ви? Подайте свою адресу до „Нового Часу“ для Л.

19-літний хлопець з укінченою 7 класою всенародної шк. і укінченим кооперативним 6 тижневим курсом пошукує якого небудь заняття в торгівлі за низкою винагородою. Адреса: Петро Герон, село Гута стара, п. Наріль, пов. Любачів. 2235

ТОРГОВЕЛЬНИЙ помічник пошукує заняття в більшій торгівлі. Ласкаві згошення слати до „Нов. Часу“ під „Торговельний помічник“. 2231

МАРКОВИ ГОДИННИКИ як Omega, Дікса, Шафгаузен, Ціма і т. п. в великій виборі поручає — Гутерман, Сипустка 10. 2201

МАСАРСЬКИЙ челядник, літ 25. нежонатий з 4-ро літною практикою пошукує посади до масарського варстату. Зголошення проситись ласкаво слати на адресу: Читальня „Просвіти“ в Ракові, п. Креховичі, пов. Долина. 2232

УВАГА! **УВАГА!**
КООПЕРАТОРИ!
З початком нового року розпочинає свою діяльність новозаснована — кооператива —

„Український Кооперативний КІНО-ТЕАТР“

яка уряджує випозичальню фільмів кооперативно-виховуючого і наукового змісту та організує мандрівний кіно-театр. ВСІ КО-ОПЕРАТИВИ, всіх видів в інтересах ліпшого кооперативного усвідомлення своїх членів, а через те для зміцнення і поширення своєї організації запрошується записуватись в члени. За всіма інформаціями належить звертатися на адресу: Луцьк на Волині, вул. Костюшки 34. „Український кооперативний кіно-театр“. 2215

АВАЛЕР, літ 35, блондин, самостійний господар на рільній господарці вартости до 2.700 амер. доларів. Підчас війни був в Німеччині. Ожениться з пристійною лагідної вдачі дівчиною з українкою або німкою. Посаг пожаданий до спільного провадження господарки або торгівлі або на виїзд до Канади. Поважні зголошення слати до „Нового Часу“ під „Господар“. 2233

ДРУЖИТЬСЯ хочби з бідною і невродливою, дуже багатий, бувший американець, осілий на все у Польщі. Умовою тільки стала і вірна вдача. Тільки підписані, рекомендовані листи з життєписом, без фотографії приймає з чемності: Цукорня І. Федусевича в Коломиї, для А. У. Повна запорюка тайни! 2191

ПОТРІБНА господиня до ведення бур-сацької кухні. Зголошення на адресу: о. М. Кульчицький, Новий Сонч, Кунегун-ни 8. 2230

АНТІН СУСЛИК ур. 1892 р. в Бережницях ш.л., а замешкалий в Золотниках ад Дубник уневажне вкрадену військову книжочку видану через П.К.У. Калущ. 2234

КОРИСТАЙТЕ ПАНІ І ПАНОВЕ!
З нагоди свят — ціни фабричні — прекрасний товар
тільки в українській Галянтерії і Перфумерії

„GENEWA“
Д. КОНЮХА, ЛЬВІВ, РИНОК 37. (побіч „Мар. Торгівлі“)
випродажа снігівців і светерів

Найбільша в краю Фабрика Дзвонів

Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші, вул. Сівецька ч. 15,
в Перемишлі, вул. Красінського 63.

відливає на замовлення дзвони гармонійні й поодинокі, а постійно удержує на складі понад 200 штук готових дзвонів у вазі від 10 до 600 кг.

Ціни приступні — сплата ратами.
При важніших запитаннях прохаться письма до нас вислати реком-мендовано.

ІВАН ФУТИШ з Гвіздця, пов. Турка, уроджений в р. 1897 уневажне загублену військову книжочку, видану через П. К. У. Самбір. 2216

АМИТРО ПАНЬКЕВИЧ, с. Гринька і Варвари зі Золочева, річник 1894, уневажне загублену військову книжочку видану через П.К.У. Золочів 2235

Дентист ЯКІВ НАСС
Львів, вул. Сикстуська ч. 17, II п.
Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й винимання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після американської системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65-73. 1547

В „НОВИМ ЧАСІ“,
можна купити такі
календарі на 1930 р.:

1. Календар-альманах „Дніпро“ 3.— зол.
2. Календар „Народньої Справи „Золотий Колос“ вичерпаний 2.— „
3. Календар Неділя В-ва „Неділя“ 3-50 „
4. Ілюст. Господарський Календар Видавницт. „Русалка“ 3.— „
5. Народній ілюстрован. Календар Товариства „Просвіта“ 3.— „
6. Календар Сільського Господаря 3.50 „
7. Історичний Календар Альманах Червоної Калини 3.— „

Календарі висилається тільки за попереднім надісланням готівки. — На порто треба додати 1 зол.

Купуй у джерелі!
Музичні інструменти відзначені найвисшою нагородою, золотим медалем на П.В.К. поручає для оркестр смичкових і дутих. Приймає до напрари. —
Фабрика інструментів Францішек НЕВЧІК
Львів, вул. Городецька 26. Тел. 25-76. 2118
Догідні умови купна. — Цінники на бажання.

Педро Антоніо де Алеркон. 4)
ВОРОЖБА

Тому, пане, дайте мені тих тисячу реалів, а я подам, як виглядає Паррон, що забрав мені моїх три й пів дурів...
Циган подиктував опис розбийника, дістав на місці признану нагороду й виїшов від губернатора, лишаючи здивованого князя Монтіхо з одною там присутною особою, яка нам оповіла то все.
Тепер остає нам ще довідатися, чи добре чи недобре Гередія поворожив Парронові,
Яких два тижні опісля, як відбулася та картина, яку ми щойно описали, коло девятої години рано величезна товпа бездільних людей зібралася на вулицях Сан Хуан де Діос і частинно на Сан Феліпе міста Гранаді й приглядалася збірці двох сотень гірських стрільців, що мали о пів до десятої вийти на лави Паррона, про котрого вкінці довідався князь Монтіхо, де перебуває й як виглядає він сам та його товариші злочину.
Зацікавлення й розворушення публіки було величезне, але не менша була торжественність, з якою стрільці прощалися зі своїми рідними, йдучи в такий непевний рейс. Такого то страху зумів нагнати Паррон усіх давній Гранаді!
— Ми повинні вже мабуть установлятися... говорив якийсь стрілець до другого, але не бачу сотника Льопеса...
— Бігме, то дивне! Він усе приходить скорше як хто, коли лише зможе йти на лави Паррона, бо невидить його усіми п'яти змі-

— Чи не знаєте, що сталося?... — сказав третій стрілець, вмішуючися до розмови.
— А ось наш новий товариш... — Якже почувашся в нашій сотні? — Знаменито! — відповів запитаний.
Це був блідолиций, інтелігентний чоловік, якому зовсім не личив жовнірський одяг.
— Отже, як кажеш?... — відповів перший.
— Ах, так! Сотника Льопеса вбили... — сказав той блідолиций стрілець.
— Мануель, що кажеш? То не може бути! Яж сам бачив Льопеса сьогодні рано, як ось тебе бачу... Мануель відповів холодно:
— Може перед пів годинию його вбив Паррон.
— Паррон?... Де?
— Тутже! В Гранаді! На Квеста дель Перро*) найдено труп Льопеса.
Всі замовкли, а Мануель почав підсвистувати якусь народню пісню.
— Це вже одинадцять стрільців за тиждень! — закликав якийсь старшина. — Паррон видно постановив собі вигубити нас усіх. Але як він може бути в Гранаді? Миж ідемо прецінь шукати його в горах Сієрра де Льоха?
Мануель перестав свистати й сказав зовсім спокійно, як звичайно:
— Одна стара жінка, що бачила, як він вбивав Льопеса, каже, що він загрозив, що будемо мати приємність його бачити, як лише підемо його шукати...
— Товаришу, а ти є дивно спо-

кійний! Говориш про Паррона з погордою!...
— Чи може Паррон є чимсь більшим як чоловіком? — відповів Мануель гордо.
— В ряд! — закликала в тій хвилині кілька голосів.
Уставилися в дві сотні й почали відчитувати поіменно стрільців.
Тоді саме переходив туди циган Гередія, що також станув, щоби поглянути на те прекрасне військо.
Видно було, як той новий стрілець, Мануель, задрожав і трохи поступив взад так, начеби хотів сховатися за своїх товаришів...
Рівночасно Гередія вплив у нього зір й закричавши та скочивши, начеб його вкусила гадина, побіг вулицею Сан Херонімо.
Мануель підняв кріс і мірив в цигана.
Одначе другий стрілець мав час ударити по крісі й змінити напрям так, що він вистрілив у воздух.
— Здурів, Мануель здурів! Один стрілець збожеволів! — кричала щохвилини товпа видців тієї картини.
Його окружили старшини й стрільці й горожане приватні. Старався з усіх сил вирватися, одначе його саме тому ще сильніше тримали, засипуючи його питаннями, доганами й обидливими словами, що на них він не відповідав нічого.
Тимчасом Гередію зловило на університетській площі кількохпрохожих, котрі бачили, як біжить, і чули, як хтось стрілив, та тому взяли його за злочинця.
— Поведіть мене до губернатора! — сказав циган. — Хочу говорити лише з князем Монтіхо!
— Що? — до князя Монтіхо? От, балакає дурниці! — відповіли ті, що його зловили. — Ось тут є стрільці й вони вже будуть знати,

що з тобою зробити!
— Хай буде й так... — відповів Гередія. — Але вважайте лише, щоби мене не вбив Паррон...
— Який Паррон? Де Паррон? Що він говорить?
— Ходіть, а побачите.
Так говорячи, циган дав себе повести перед начальника стрільців і, вказуючи на Мануеля, сказав:
— Пане команданте, то є Паррон. Це я тому два тижні подав князеві Монтіхо, як він виглядає!
— Паррон! Паррона зловили! Паррон був стрільцем!... — кричали з усіх усюдів.
— І то певно так є... — говорив тимчасом командант, читаючи опис, який йому подав губернатор. — Ми справді подуріли! Бо кому ж прийшлоби було на гадку, шукати капітана розбишак між тими стрільцями, які мали його зловити?
— Ото з мене дурак! — закликав рівночасно Паррон, споглядаючи грізно на цигана очима зраненого льва. — Цеж одинокий чоловік, котрому я подарував життя! Заслугую на це, що тепер маю!
Слідуючого тижня Паррона повісили.
Отже буквально сповнилася ворожба цигана...
Це — скажу на кінець — не значить, що маємо вірити в непомилність таких пророцтв, ані тим менше, будьтоби правильним було поведіння Паррона, вбивати всіх, які з ним стрінулися і його пізнали... Значить лише, що дорогиПровидіння є непрослідимі для людського розуму, — і та доктрина, на мою гадку, є найбільш віродостойна.
З еспанського переклав
Корнило Яворівський
— 0 —

*) Камінна вулиця.

Замовляйте такі книжки в „НОВОМУ ЧАСІ“

	Зол.
М. П. Арцибашев: Дні, повість	2.—
Олесь Бабій: Гудульський курінь, поема	4.—
Вячеслав Будзиновський: Пригоди запорожських скитальців істр. оповід.	4.—
Іван Герасимович: На тривогу! Основи Української нації загрожені	1.—
Микола Голубець: 3 історії міста Сокала	0.70
— Шевченко малює	0.50
Катря Гриневичева: Шеломи в сонці, історична повість	5.—
Г. Д.: Спомини з сербського фронту, дивні пригоди австрійського жовніра	1.—
Осипа Заклинська: Як добути красу і задержати молодість та здоров'я	6.50
Нова Кухня вітамінова	7.—
Богдан Заклинський: Методика устного і письменого стилю для всіх шкіл	3.80
Микола Залізняк: Оповідання з історії Української землі	1.—
Вал. Злотополюць: Син України, істр. пов. у трьох частинах з ілюстр. та мапою	4.60
М. Зоценко: Останній Пан, гумористично-сатиричні нариси й оповідання	3.—
І. Зубенко: Зірка, опов. для молоді на тлі подій з визвольної боротьби	2.—
Г. Г. Єверс: Індія і я оповідання	2.50
М. Коцюбинський: Тіні забутих предків, пов.	1.50
Авгін Крушельницький: Пов. Івана Франка „Воа constrictor“, крит. нар.	0.80
— Буденний Хліб, сповідання з життя	4.—
— Ірена Олесська, оповідання	4.50
— Як промовить земля (Розд. з пов. наш. днів)	2.70
П. Куліш: Чорна Рада, хроніка 1663. р.	2.—
А. Куртин; Остання любов царя Соломона (Суляміт)	1.—
Джек Лондон: Оповідання південного моря	2.25
В. Лопушанський: У споконвічному вирі, пов.	5.—
Антін Лотоцький: Кужіль і меч, історич. пов. з кінця XV. і початку XVI. в.	4.—
Меріям: Чорний сніг, нариси	2.—
Данило Мордовець: Гетьман Мазепа, істор. роман в двох томах	4.—
Др. Осип Назарук: Рік на Великій Україні, спомини з української революції	2.—
Ю. Опільський: Золотий Лев опов.	0.90
— Тінь велитня, оповідання з 1812. р.	4.—
Робінзон Крузо, попул. ілюстр. видання	2.80
Євген Рудий: Наука про народне господарство	1.—
Марк Твейн: Грем, оповідання	0.90
Михайло Тимофійов: Жиди і народне господарство України	1.80
Л. Н. Толстой: Чому люде задурманюються?	0.30
Іван Франко: Захар Беркут, істор. пов.	2.50
Царські Тайни, життя і смерть російського царя, в двох томах	2.—
Степан Цвайг: Амок, оповідання	2.—
— Лист Незнайомі, оповідання	2.—
М. Ценевич: Злощасний самоцвіт, повість з козаських часів	4.—
Андрій Чайковський: За сестрою, істр. опов.	1.50
— Малолітний, повість	2.—
— На Уходах, істор. опов. в двох томах	4.—
— Панич, повість з галицького життя	5.—
Три казки діда Охріма з десятима малюнками	2.—
Б. Шильдкрет: Крила хопота, істр. повість з часів царя Івана Грізного	1.—
Проф. унів. І. Шимонович: Історія політичної економії (скороч. курс лекцій)	3.—

Театральні штуки:

	Зол.
Я. Водяний: Право сваволі, драма на 4 дії з революційного життя в Росії	1.50
— Холодний Яр, історична драма на 4 дії з часів визвольних змагань на Україні в 1921. р.	2.—
Капраль Тимко, мельодрама на 5 дій з партитурою	5.—
Михайло Кирик: Де горівка буває, там добра не має, народня штука в 3-ох діях	1.50
Яків Косовський: Заклятий яр, драма на 4 дії, в 5 відслонах	1.50
Т. Е. Красиславич: Блудні вогинки, штука з кооперат. життя в 5 діях	1.50
М. Л. Кропивницький: Вій, фантастична комедія на 5 дій з апотеозом і партитурою	12.—
В. Мартиневич: Трьох до вибору, комедія на три дії	2.—

	Зол.
Дмитро Николшин: Самсон	2.50
Марія Пеленська: Святий Николай, сценічна картина	0.50
Євген Рудий: Більше засоромився, як налюбився, комедія на 2 дії	1.—
М. Старичук: Маруся Богуславка, історична драма на 4 дії з прольогом і партитурою	6.—
І. Тобилевич: Паливода, комедія зі співами і танцями на 4 дії	1.50
Фердинанд Томек: Русалка Бжілка, драма у трох діях (діточе)	0.60
Осип Турянский: Раби, комедія на 4 дії	4.20
П. Франко: Борислав сміється, драма на 4 дії після повісти Івана Франка	2.—
— Захар Беркут, історична драма на 4 дії	2.—
А. Ф. Шатковський: Куна Марта, песа на 5 дій	2.—

Ноти:

Володимир Білів: Дай нам Боже добрий час! збірка пісень до сокільських і січових вправ на духову оркестру	12.—
— Пісні до Служби Божої, після співака О. Василяна на духову оркестру	7.—
— Христос воскрес! воскресні пісні на народніх мотивах на дух. оркестру	8.—

Матієв Мельник: Запорожець, луговий співак з нотами	2.50
І синлося в ночі дівчині, стрілецький романс на 11 дутих інструментів	6.—
Козачок на 11 дутих інструментів	5.—

Господарські книжки:

Іванна Блажкевич: Пушистий король, як плекати кріликів, з ілюстраціями	1.25
інж. Віктор Воробець: Люцерна дає найбільше та найліпшу пашу	0.40
— Як плекати курей, щоби весли 200 до 300 яєць річно	0.70
— Цукровий буряк або 1000 зл. з морга річно	0.40
— Про пересаджування збіжжа або 100 кірців збіжжя з морга	0.60
інж. Воробець-Волинець: Про помічні погної та як їх уживати	0.50
інж. Гр. Герасимович: Як міряти землю з 14 малюнками	0.20
Вячеслав Кучера: Виріб вни овочевих	1.30

Олекса Мельник: Як годувати худобу добре а дешево	1.50
К. Михайлюк: Пленання телят	0.50
інж. Ол. Охрим: Меліорація і комасація селянських господарств	0.70
інж. агр. Гр. Палатиця: Жито, про його управу та угноювання	0.20
— Пшениця. Про її управу та угноюв.	0.20
ветер. лікар М. Стаєурський: Коли і як помагати при породах коров	0.30
— Хвороби кіньських ніг (кіньська ортопедія)	0.60
Микола Творидло: Годівля безрог в селянських господарствах	1.50
інж. агр. Микола Хомшин: Годівля домашніх тварин	0.50

Видання „Нового Часу“:

Австрія і Габсбурги, траг. австр. династії	3.—
Е. Архипенко; Поступове Пасічництво, ст. 244, ілюстр. 174	7.—
Л. Бульвер: Несамовитий Дім сензац. онов.	0.90
Елемір Бурж: Під гільотиною, повість з французької революції, стор. 136	1.50
М. Возняк: Як пробудилося українське життя в Галичині за Австрії, 26 ілюстрацій	5.—
М. Голубець: Белз, Буськ, Звенигород княжі городи	0.50
— За Український Львів	1.—
— Перемишль княжий город	0.50
— Теревольня княжий город	0.40
— Хмельницький у Львові	0.40
— Люди і блази, повість, том I.	3.—
— Люди і блази, повість, том II.	3.—
Д. Донцов: Політика принципіальна і опортуністична	1.50
— Що таке інтернаціоналізм, стор. 32	0.60
о. Д. Куницький: Вітер від моря, вражіння з подорожі, стр. 100	1.—

О. Лещук: Ждала, ждала козака, істр. опов.	1.—
Матієв Мельник: За рідне гніздо, оповід. з визвольної війни Сербів стр. 38	0.60
Гю де Мопсан: Серце людини, оповід. з Чарівної Африки, стр. 96	1.30
Б. Поляшич: Товариші усміху, сенз. опов.	1.60
Ж. Ренар і А. Жак: Боротьба з трупом, фантастична повість, стор. 198	3.—
Сенечільський: Мареве війни, страхиття будучої війни	2.—
Спомини про Івана Франка, стор. 100	1.—
Стівенсон: Дивний винахід лікаря д-ра Екілла, повість	1.50
Кльод Фарер: Тайна віковичних людей, пов.	1.50
П. Франко: Пачкар Демко, 7 гарних оповідань, стор. 74	0.70
Юра Шкрумеляк: Як любити рідний край, приміри	0.50
Д-р Степан Шухевич: Гіркий то сміх воєнні пригоди, стор. 200	5.—

Повищі книжки як також всякі інші висилає за попереднім надісланням готівки або бодай зачету (решта за післяплатою)

НОВИЙ ЧАС, ЛЬВІВ, БОЇМІВ 4.

Хто з передплатників Нового Часу замовить книжок на 50 зл. тому додамо книжок на 10 зл. з повищого каталогу і порто оплатимо самі.